

ด่วนที่สุด

ที่ ปช ๐๐๒๘/๐๕๕๖

ฝ่ายเลขานุการประธาน กกธ.
เลขรับ ๕๕๖/๑๕๕
วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๔.๕๐ น.

สำนักงาน ป.ป.ช.
ถนนนนทบุรี อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

227/1

๓๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

เรียน ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ด่วนที่สุด ที่ ๐๐๒๘/๐๕๓๓ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
  ๒. แผ่นซีดีที่บรรจุไฟล์เวิร์ดร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
  ๓. กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ใช้บังคับในปัจจุบัน จำนวน ๕๐ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ขอขยายระยะเวลาการจัดส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ออกไปอีก ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวเสร็จสิ้นแล้ว จึงขอจัดส่งร่างให้แก่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ถึง ๓.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

๑๕ ก.ย. ๒๕๕๖

(นายมีชัย ฤชุพันธุ์)

ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๗ ต.ค. ๕๕

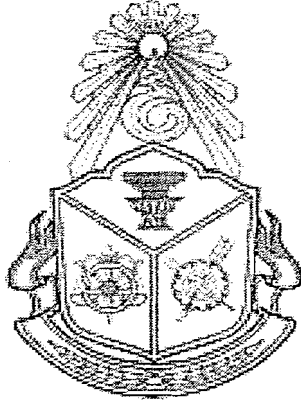
สำนักกฎหมาย (นายนิรุท สุขพ่อคำ)

โทร ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๒๕

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๙๒๕

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records.

2. The second part of the document discusses the importance of maintaining accurate records.

รายงาน

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

จัดทำโดย

สำนักงาน ป.ป.ช.

(สำนักกฎหมาย)

รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อเสนอคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย สำนักงาน ป.ป.ช.

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

2. The second part of the document is a list of the names and addresses of the members of the committee.

เอกสารประกอบ
การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

หัวข้อ

๑. ความเป็นมา
  ๒. กรอบวัตถุประสงค์ของการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ
  ๓. โครงสร้างของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ
  ๔. บันทึกหลักการและเหตุผล
  ๕. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....
-

1950-1951

1952-1953

ความเป็นมา

โดยที่ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๗ กำหนดให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป โดยจะจัดทำขึ้นใหม่หรือแก้ไขเพิ่มเติมก็ได้ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

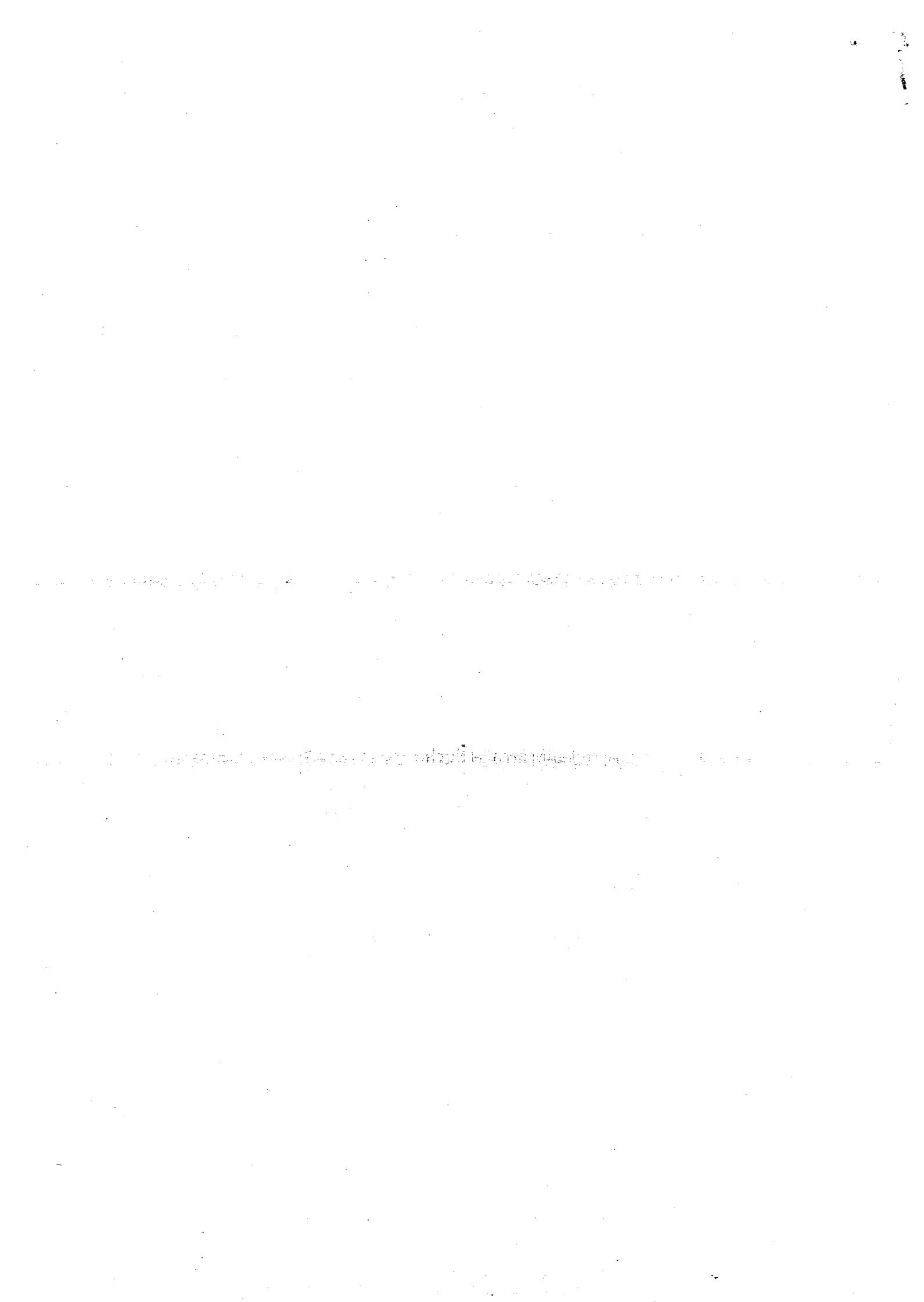
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มีหนังสือขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ส่งไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต่อมาคณะอนุกรรมการฯ ในการประชุม ครั้งที่ ๑-๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ และครั้งที่ ๒-๑/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาและยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

คณะทำงานฯ ได้ดำเนินการศึกษาและยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว พร้อมทั้งจัดทำเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้อง โดยแก้ไขปรับปรุงหลักการและเนื้อหาตามข้อสั่งเกิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะอนุกรรมการฯ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุม เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ พิจารณาเห็นชอบตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวที่คณะทำงานฯ เสนอ และมอบหมายให้คณะทำงานฝ่ายเลขานุการของสำนักกฎหมาย มีหนังสือนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ส่งไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาต่อไป

กรอบวัตถุประสงค์ของ
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

กรอบวัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. .... ตามที่คณะทำงานฯ จัดทำเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ประกอบด้วย

๑. เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. เพื่อปรับเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในด้าน
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. เพื่อปรับเพิ่มกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้สอดคล้องกับ
อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ และมาตรฐานสากล

๔. เพื่อปฏิรูปกลไกการบริหารราชการและการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช.
ให้สอดคล้องกับกลไกการปรับเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๕. เพื่อปรับเพิ่มกลไกการบริหารงบประมาณแบบบูรณาการในการขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

โครงสร้าง
ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....

หมวด ๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช.

- ส่วนที่ ๑ องค์ประกอบ คุณสมบัติ การสรรหา การดำรงตำแหน่ง และการตรวจสอบ
- ส่วนที่ ๒ หน้าที่และอำนาจ

หมวด ๒ การไต่สวนข้อเท็จจริง

- ส่วนที่ ๑ บททั่วไป
- ส่วนที่ ๒ การกล่าวหา
- ส่วนที่ ๓ ดำเนินการไต่สวน
- ส่วนที่ ๔ การไต่สวนกรณีร่ำรวยผิดปกติ
- ส่วนที่ ๕ การกำกับติดตาม

หมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

- ส่วนที่ ๑ การยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
- ส่วนที่ ๒ การตรวจสอบบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

หมวด ๔ การบังคับทางกฎหมาย

- ส่วนที่ ๑ บททั่วไป
- ส่วนที่ ๒ การดำเนินคดีอาญา
- ส่วนที่ ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน
- ส่วนที่ ๔ การดำเนินการทางวินัย
- ส่วนที่ ๕ การดำเนินคดีกรณีจิตใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
- ส่วนที่ ๖ การฝ่าฝืนทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
- ส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

หมวด ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

หมวด ๗ การบูรณาการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

/ หมวด ๘ ...

หมวด ๘ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑ การจัดตั้ง อำนาจหน้าที่ และการบริหารราชการ

ส่วนที่ ๒ การบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

ส่วนที่ ๓ ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

หมวด ๙ กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริต

หมวด ๑๐ ภาควิชาการ

หมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ

บทเฉพาะกาล

มติหรือแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งซึ่งแต่งตั้ง
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของหน่วยงานนั้น
รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

- ร่าง -

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา .. มาตรา .. มาตรา .. และมาตรา ..
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐

(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

(๖) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๓/๒๕๕๘ เรื่อง การสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

(๗) คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๕/๒๕๕๘ เรื่อง การเลือกประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือเจ้าพนักงานอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหาร ปกครอง หรือตุลาการ ของรัฐต่างประเทศ และบุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง มีตำแหน่งประจำหรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในองค์การระหว่างประเทศหรือผู้ได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติหน้าที่ในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการการเมือง

(๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

(๗) ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง หรือกรมสำหรับข้าราชการพลเรือน ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพสำหรับข้าราชการทหาร ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่มีฐานะ

เป็นนิติบุคคล กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นตามที่มีกฎหมายบัญญัติ

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่ง ระดับสูง กรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ กรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่ ผู้อำนวยการระดับต้นหรือเทียบเท่าของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ใช้ อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง และให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่มี อำนาจหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยงานดังกล่าว และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นตามที่คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้อำนวยการกอง” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการ ระดับต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไป ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือข้าราชการตาม กฎหมายอื่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่มีตำแหน่งหรือการบริหารที่เทียบเท่า ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้เสียหายจากการกระทำอันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

“ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งถูกกล่าวหาหรือมีพฤติการณ์ปรากฏแก่ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าได้กระทำการอันเป็นมูลที่จะนำไปสู่ การดำเนินคดีอาญา การดำเนินการทางวินัย การขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน การดำเนินคดี เกี่ยวกับการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชี และเอกสารดังกล่าวด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ การดำเนินคดี ที่กระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ แล้วแต่กรณี ตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และ ให้หมายความรวมถึงตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความดังกล่าวด้วย

“ประธานกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ

“กรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า ประธานหรือกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ

“เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้าราชการ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึง ข้าราชการหรือพนักงาน ซึ่งมาช่วยราชการในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้แต่งตั้งให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“พนักงานไต่สวน” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่งตั้งจากผู้มีตำแหน่งหน้าที่ประจำหรือโดยตำแหน่งเพื่อไต่สวนข้อเท็จจริงหรือแสวงหาข้อเท็จจริง หรือปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

“หัวหน้าพนักงานไต่สวน” หมายความว่า พนักงานไต่สวนผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าพนักงานไต่สวนเพื่อกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไต่สวนและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

“ผู้ว่าคดี ป.ป.ช.” หมายความว่า พนักงานไต่สวนผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดี แก่ต่าง ว่าต่าง ในคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง และคดีอื่นๆ ในศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมายตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“สอบสวนเบื้องต้น” หมายความว่า การดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ทราบข้อมูลข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้น ซึ่งพนักงานไต่สวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ปฏิบัติไปตามอำนาจ และหน้าที่ เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งพฤติการณ์แห่งการกระทำที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“ไต่สวน” หมายความว่า แสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับการร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิยมชอบ หรือกระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิด

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่ที่ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

“ประพฤตินิยมชอบ” หมายความว่า การกระทำที่ไม่ใช่ทุจริตต่อหน้าที่ แต่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดโดยอาศัยเหตุที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่ อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรี ที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับ การเก็บรักษา หรือการใช้เงินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน

“ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ” หมายความว่า การที่ทรัพย์สินหรือหนี้สินในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือหนี้สินลดลงผิดปกติ

“ร่ำรวยผิดปกติ” หมายความว่า

- (๑) การมีทรัพย์สินมากผิดปกติ หรือ
- (๒) การมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมากผิดปกติ หรือ
- (๓) การมีหนี้สินลดลงมากผิดปกติ หรือ
- (๔) การได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรสืบเนื่องมาจากการปฏิบัติตามหน้าที่หรือ

ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่

มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจออกระเบียบ
ข้อบังคับ หรือประกาศ กับแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามวรรคสองที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑

องค์ประกอบ คุณสมบัติ การสรรหา การดำรงตำแหน่ง
และการตรวจสอบ

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ ป.ป.ช.” ประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคน ซึ่งพระมหากษัตริย์
ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่
ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหาร
ราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และ
ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีผู้พิพากษา
อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้ว
ไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือหัวหน้า
ส่วนราชการที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์

(๕) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๖) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหาร การเงิน การคลัง การบัญชี หรือการบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๗) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๖) รวมกันไม่น้อยกว่าสิบปี การนับระยะเวลาตามวรรคสอง ให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๗ นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา ๖ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี แต่ไม่เกินเจ็ดสิบปี
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์
- (๕) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๘ กรรมการ ป.ป.ช. ต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระใด
- (๒) ติดยาเสพติดให้โทษ
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- (๕) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังนี้
  - (ก) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
  - (ข) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
  - (ค) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
- (๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๘) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๙) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนัน ในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

(๑๓) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๑๔) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๒๓๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ

(๑๕) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๑๖) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา

(๑๗) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นของพรรคการเมืองในระยะสิบปีก่อนเข้ารับการคัดเลือกหรือสรรหา

(๑๘) เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

(๑๙) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒๐) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัท หรือองค์กรที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

(๒๑) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ

(๒๒) มีพฤติการณ์อันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙ เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

- (๑) ประธานศาลฎีกา เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ
- (๓) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ
- (๔) บุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๗ (๑) (๓) (๔) และ (๕) โดยมีอายุไม่ต่ำกว่า

สี่สิบห้าปี แต่ไม่ถึงหกสิบแปดปีในวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘ และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งแต่งตั้งโดยศาลรัฐธรรมนูญหนึ่งคน และองค์กรอิสระองค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการดังนี้

- (ก) คณะกรรมการการเลือกตั้ง
- (ข) ผู้ตรวจการแผ่นดิน
- (ค) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน
- (ง) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (๒) หรือกรรมการสรรหาตาม (๔) มีไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่

ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ ป.ป.ช. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุดท้าย

ในการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม โดยนอกจากการประกาศรับสมัครแล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาจากบุคคลที่มีความเหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้องได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใด ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

เมื่อผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว ให้เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา ๑๑ ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นกรรมการ ป.ป.ช. โดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘ (๑๘) (๑๙) หรือ (๒๐) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๘ (๒๑) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๘ (๑๘) (๑๙) (๒๐) หรือ (๒๑) แล้ว ต่อประธานวุฒิสภาภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภา จะนำความกราบบังคมทูลตามมาตรา ๑๐ วรยศี่ ในกรณีที่ไม่แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการคัดเลือกหรือสรรหาใหม่

มาตรา ๑๒ ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๐ ถ้ามีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภากำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบให้ครบเก้าคน และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้กรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่ากรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๓ กรรมการ ป.ป.ช. มีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังไม่มีกรรมการ ป.ป.ช. แทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการ ป.ป.ช. เท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ เว้นแต่จะมีกรรมการ ป.ป.ช. เหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๓ กรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเฉพาะตามมาตรา ๖ หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๗ หรือมีลักษณะต้องห้ามทั่วไปตามมาตรา ๘

ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งลาออกจากตำแหน่ง ให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. พ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการ ป.ป.ช. ที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการ ป.ป.ช. ใหม่แทน

ในกรณีที่มีปัญหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตาม (๒) หรือ (๓) หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๙ เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสรรหาให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่กรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่ รวมทั้งการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่กรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

การร้องขอ ผู้มีสิทธิร้องขอ การพิจารณา และการวินิจฉัยตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ช. ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ (๒) และ (๓) และมีกรรมการ ป.ป.ช. เหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุด ร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการ ป.ป.ช. ทำหน้าที่เป็นกรรมการ ป.ป.ช. เป็นการชั่วคราวให้ครบถ้วนคน โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะกรรมการ ป.ป.ช. ได้จนกว่ากรรมการ ป.ป.ช. ที่ตนทำหน้าที่แทนจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน

มาตรา ๑๕ ให้กรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมทั้งทรัพย์สินที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมต่อประธานวุฒิสภาเมื่อรับเข้าตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๔ มาตรา ๙๕ มาตรา ๙๘ มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๙๙ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

บัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง จะเปิดเผยได้แต่เฉพาะกรณีที่ต้องดำเนินการตามวรรคสาม หรือเพื่อประโยชน์ต่อการพิจารณาพิพากษาคดีหรือการวินิจฉัยชี้ขาดและได้รับการร้องขอจากศาล หรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือกรณีที่เจ้าของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้นยินยอมให้มีการเปิดเผย ซึ่งในกรณีนี้ ให้ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้ประธานวุฒิสภาจัดให้มีการตรวจสอบบัญชีของบุคคลตามวรรคหนึ่ง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานวุฒิสภาในกรณีนี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาว่ากรรมการ ป.ป.ช. ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจใช้หน้าที่และอำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง โดยยื่นต่อประธานรัฐสภาพร้อมด้วยหลักฐานตามสมควร เมื่อประธานรัฐสภาเห็นว่ามีความเห็นสมควรสงสัยว่ามีการกระทำตามที่ถูกกล่าวหา ให้ประธานรัฐสภาส่งเรื่องไปยังประธานศาลฎีกาเพื่อตั้งคณะผู้ไต่สวนอิสระจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมือง และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้สอบสวนหาข้อเท็จจริง

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการเข้าชื่อกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะกรรมการไต่สวน และบุคคลอื่นเป็นตุลาการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดทางอาญา รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่กรรมการ ป.ป.ช. เพื่อจงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย

คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม หน้าที่และอำนาจ วิธีการไต่สวน ระยะเวลาการไต่สวน และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นของคณะผู้ไต่สวนอิสระ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๑๗ เมื่อดำเนินการไต่สวนแล้วเสร็จ ให้คณะผู้ไต่สวนอิสระดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้สั่งยุติเรื่อง และให้คำสั่งดังกล่าวเป็นที่สุด
(๒) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัย โดยให้นำความในมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) ถ้าเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาผิดที่ผิดทางตามที่ผู้ถูกกล่าวหา และมีใช้กรณีตาม (๒) ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และให้นำความในมาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง และมาตรา ๑๒๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ส่วนที่ ๒

หน้าที่และอำนาจ

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือประพฤติมิชอบ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เพื่อดำเนินการต่อไปตามรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤติมิชอบ เพื่อดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๓) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ การประสานความร่วมมือเพื่อประโยชน์แห่งการไต่สวนและวินิจฉัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๔) กำหนดให้มีการไต่สวนสาธารณะในการไต่สวนข้อเท็จจริงเรื่องที่มีลักษณะความผิดร้ายแรงและกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๕) สอบสวนในกรณีที่ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้จัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่าสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา คณะกรรมาธิการ หรือคณะรัฐมนตรีดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔

(๖) กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน การตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินการเปิดเผยบัญชี และเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลดังกล่าว หรือดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๗) กำหนดให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินอื่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพ รายงานธุรกรรมทางการเงินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๘) เสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาลหรือคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๙) ดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ

(๑๐) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ควบคุมดูแล และกำกับติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งบูรณาการงบประมาณและแผนงานในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติเพื่อป้องกันการทุจริต เกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตรการศึกษา

(๑๑) ดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๒) ดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศโดยเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทาง

อาญา หรือพิจารณาให้ความช่วยเหลือกับต่างประเทศในคดีทุจริต ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณี และข้อตกลงระหว่างประเทศในการต่อต้านการทุจริต

(๑๓) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคลากรคณะกรรมการ ป.ป.ช. และข้าราชการ สำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทอำนาจการระดับสูงหรือตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไป

(๑๔) แต่งตั้งหัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนเพื่อปฏิบัติหน้าที่

โดยประกาศราชกิจจานุเบกษา หรือมอบหมายไปดำเนินการเฉพาะหรือเป็นการทั่วไปให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวน ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

(๑๕) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคล เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๑๖) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่พร้อมข้อเสนอแนะต่อ คณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาทุกปี ทั้งนี้ ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา และเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๑๗) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบัญญัติหรือ กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ในกรณีที่ถูกหมายกำหนด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่เป็นการตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะ ดำเนินคดีตามความเห็นสมควรหรืออาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบปรับไปดำเนินการก็ได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๓) ในคดีที่มีการกระทำอันเป็นกรรมผิดวิญ ญิตต่อกฎหมายหลายบท และบทใดบทหนึ่งจะต้องดำเนินการโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคดีที่ มีการกระทำผิดผิดเกี่ยวกับ และความสัมพันธ์ของเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่จะต้องดำเนินการในคราวเดียวกัน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมายให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวน หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ สอบสวนเบื้องต้น แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือ ได้สำนวน สำหรับความผิดบทอื่นหรือเรื่องอื่นด้วย ทั้งนี้ รวมถึงบุคคลที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือผู้ให้ ผู้ซื้อให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเพื่อกระทำการ หรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ด้วย

ในการได้สำนวนและวินิจฉัยตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ วินิจฉัยความผิดทางอาญา ทางวินัย หรือทั้งทางอาญาและทางวินัย ได้ในทุกฐานความผิดหรือบทมาตรา ที่เกี่ยวข้อง

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) (๓) และ (๖) ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะต้องจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม ในกรณีจำเป็นจะมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการแทนในเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือที่เป็นการ กระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางระดับหรือกำหนดให้หัวหน้าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวน หรือ พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินมาตรการตรวจสอบ สอบสวนหรือได้สำนวนเบื้องต้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้

ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ออกใช้บังคับตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่มีผลเป็นการทั่วไป ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ลงนาม และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๒๐ การประชุมของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องมีกรรมการ ป.ป.ช. มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมให้จดแจ้งรายงานการประชุมไว้เป็นหนังสือ ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม และถ้ากรรมการ ป.ป.ช. ฝ่ายข้างน้อยเสนอความเห็นแย้งเป็นหนังสือก็ให้บันทึกไว้ด้วย

การประชุมให้เป็นไปตามระเบียบการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๑ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการประชุม และเพื่อรักษาความเรียบร้อยในการประชุม ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งใด ๆ ตามความจำเป็นได้

ถ้าประธานกรรมการ ป.ป.ช. ไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการ ป.ป.ช. ที่มาประชุมเลือกกรรมการ ป.ป.ช. คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๒๒ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ไม่ว่าเป็นการลงมติในการวินิจฉัย หรือให้ความเห็นชอบตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

การลงมติในการวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมืองอื่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระหรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กระทำความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติมิชอบ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ต้องมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

กรรมการ ป.ป.ช. คนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ไม่มีประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการ ป.ป.ช. ที่เหลืออยู่เลือกกรรมการ ป.ป.ช. คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. แทน

ให้ผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. แทนตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับประธานกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๒๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมา

ให้ถ้อยคำหรือให้ให้ถ้อยคำเพื่อประโยชน์แห่งการตรวจสอบ สอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานหรือไต่สวน

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้สถาบันการเงิน ส่วนราชการ องค์กร หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชน แล้วแต่กรณี ส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานใดๆ มาเพื่อตรวจสอบ สอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวน เพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถานสถานที่ทำการหรือสถานที่อื่นใด รวมทั้งยานพาหนะของบุคคลใดๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาที่มีการประกอบกิจการเพื่อตรวจสอบ ค้น ยึด หรืออายัด เอกสาร ทรัพย์สิน หรือพยานหลักฐานอื่นใดซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตรวจสอบ สอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน หรือไต่สวน และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลาดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

(๔) มีหนังสือขอให้หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานเอกชน ดำเนินการเพื่อประโยชน์แห่งการปฏิบัติหน้าที่ การตรวจสอบ การสอบสวน การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน การไต่สวน หรือการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๕) ดำเนินการจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชนที่เป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพ ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือธุรกรรมทางการเงิน รวมทั้งดำเนินคดีแพ่งที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการติดตามทรัพย์สินคืน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บรรดาข้อมูลที่ได้จากการให้ถ้อยคำ คำชี้แจงเป็นหนังสือ บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นข้อมูลเฉพาะของบุคคล สถาบันการเงิน หรือส่วนราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดเก็บ รักษา และใช้ประโยชน์จากข้อมูลนั้น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกข้อบังคับการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจสอบ การสอบสวน การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการไต่สวน ระหว่างหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีปฏิบัติระหว่างหน่วยงานเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ การดำเนินการเกี่ยวกับหมายเรียกและหมายอาญา การจับ การควบคุม การขัง การค้น หรือการปล่อยชั่วคราว การตรวจสอบ การสอบสวน การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน ไต่สวน การส่งมอบคดี และการดำเนินการอื่นเกี่ยวกับคดีในระหว่างหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) การสนับสนุนของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ การสอบสวนเบื้องต้น การแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน หรือได้สวน

เมื่อมีข้อบังคับตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อบังคับที่กำหนดนั้น ถ้าข้อบังคับดังกล่าวเป็นการกำหนดหน้าที่ในระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้ถือว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นการดำเนินการของผู้มีอำนาจหน้าที่สืบสวนและสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ตามสมควรแก่กรณี โดยได้รับค่าใช้จ่ายหรือค่าตอบแทนอื่นใดที่จำเป็นในการช่วยเหลือสนับสนุน หรือเข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับปฏิบัติหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบียดเบียน ค่าที่พัก ค่าเดินทาง ค่าใช้จ่ายอื่นและค่าตอบแทน ของพยานบุคคลหรือผู้ซึ่งช่วยปฏิบัติหน้าที่ และเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเรื่องอื่นใด เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) ระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินสินบนตามมาตรา ๑๔๕

(๓) ระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนในการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด

(๔) ระเบียบเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการจ้างที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ หรือสำนักงานเอกชน ที่เป็นที่ยอมรับแห่งวิชาชีพ ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๔ (๕)

(๕) ระเบียบอื่น ๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

มาตรา ๒๗ ให้รายงานและสำนวนการตรวจสอบ การสอบสวนหรือได้สวนข้อเท็จจริง รวมทั้งบรรดาสรรพเอกสารที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลข่าวสารลับของทางราชการ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด และให้ถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่สุด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจประกาศกำหนดมูลค่าการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสด หรือที่เกี่ยวข้องทรัพย์สิน ในการทำธุรกรรมทางการเงินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือธนาคารพาณิชย์ รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพ ต้องรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้แตกต่างจากที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือคณะกรรมการธุรกรรมกำหนดก็ได้

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คณะกรรมการธุรกรรม และเลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการและปฏิบัติการ ทั้งหลายอันจำเป็นหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. รวมถึงการดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และแจ้งผลการดำเนินการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ทราบในโอกาสแรก

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใด ที่ส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นความผิดฐานร้ายแรงผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือประพฤตินิยมชอบ หรือความผิดท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบ เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบ พิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดที่เป็นความผิดตามวรรคหนึ่ง

(๒) มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง จากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

(๓) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบ สั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวันโดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร ในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ทั้งนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงภายหลังที่มีคำสั่งอนุญาตว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤตินิยมชอบทราบ

บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และ

ให้ใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบ สืบสวน สอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน
ได้สวน หรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่น
ให้ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจให้บุคคลใด
หรือหน่วยงานของรัฐ จัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด
หรือปฏิบัติการอำพราง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ สืบสวน สอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและ
รวบรวมพยานหลักฐาน หรือได้สวน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.
กำหนด

การจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดหรือการเข้าไปแฝงตัวในองค์กรหรือกลุ่มคนใด
หรือปฏิบัติการอำพราง เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ สืบสวน สอบสวน แสวงหาข้อเท็จจริงและ
รวบรวมพยานหลักฐาน หรือได้สวน ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบ

มาตรา ๓๒ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม เครื่องมือ
อิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีการอื่นใด ในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด หรือจะกระทำ
ความผิดฐานร้ายแรงผิดปกติ หรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิด
ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อ
ตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิชอบ หรือความผิดท้ายพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้
ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะแจ้งให้หน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดดำเนินการจัดให้กรรมการ ป.ป.ช.
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการได้สวน หัวหน้าพนักงานได้สวน พนักงานได้สวน หรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่นที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะเกี่ยวข้อง
ในเรื่องที่กล่าวหาเพื่อประโยชน์ในการได้สวนข้อเท็จจริงหรือเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการได้สวน หัวหน้าพนักงานได้สวน
พนักงานได้สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่จะขอเข้าถึงข้อมูลของหน่วยงาน หรือสถาบัน
การเงินใดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ ภายใต้บังคับ
ของกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้น

ข้อมูลของหน่วยงานหรือสถาบันการเงินใดที่ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ให้
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ยื่นคำร้อง
ต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้

มาตรา ๓๔ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ
- (๒) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาในระหว่างการไต่สวนที่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิด
- (๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายจับและควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อส่งตัวไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาลต่อไป

ในการจับและคุมขังบุคคลตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย อาจร่วมกับเจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่น หรือแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานอื่นดำเนินการต่อไปก็ได้ ตามมาตรา ๑๐๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในการจับ คุมขัง และการปล่อยชั่วคราว สำหรับการจัดการให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหา มาดำเนินคดี ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในส่วนของที่เกี่ยวข้องมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายให้รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ดำเนินการลงนามแทนก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

- (๑) ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. เป็นเจ้าพนักงานในการยุติธรรมตามกฎหมาย
- (๒) ให้กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

ในการดำเนินการตรวจสอบ การสอบสวนเบื้องต้น การแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่และมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนด้วย

มาตรา ๓๗ ในการพิจารณา การทำความเห็น การวินิจฉัยคดี หรือการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช.

คณะกรรมการไต่สวน กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่
ได้แสดงเหตุผลอันสมควรประกอบแล้วย่อมได้รับความคุ้มครอง และไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่งหรือทางอาญา
เนื่องจากการที่ตนได้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยสุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือผู้ช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบซึ่งถูกฟ้องหรือถูกดำเนินคดี
อันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด แม้ผู้นั้นจะพ้นจากตำแหน่งหรือหน้าที่ไปแล้วก็ตาม

บทบัญญัติตามมาตรานี้ ให้รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้อง
กับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย

หมวด ๒ การไต่สวนข้อเท็จจริง

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๓๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๙ ในกรณีมีการกล่าวหา
หรือมีเหตุอันควรสงสัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า
ทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่
ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิชอบ

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๔
มาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘

(๓) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ว่าร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๔) เรื่องที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา
จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน เข้าชื่อกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๖ ว่ากระทำ
ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

ในกรณีผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจากวรรคหนึ่ง กระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม
มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แล้วแต่กรณี

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ให้ใช้บังคับกับบุคคลซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือผู้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลดังกล่าว เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย

ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางอาญาอื่นที่มีใช้การกระทำตามวรรคหนึ่งรวมอยู่ด้วย และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าหากให้พนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินคดีไปตามอำนาจหน้าที่จะเป็นประโยชน์กว่า จะส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานนั้นไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปก็ได้

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับหรือยกคำกล่าวหาตาม มาตรา ๓๘ ที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ขึ้นพิจารณา

(๑) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาหรือประเด็นเกี่ยวกับเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่จะได้พยานหลักฐานใหม่อันเป็นสาระสำคัญแก่คดี ซึ่งอาจทำให้ผลของ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เปลี่ยนแปลงไป

(๒) เรื่องที่เป็นคดีอาญาในประเด็นเดียวกันและศาลประทับฟ้องหรือพิพากษาหรือ มีคำสั่งเสร็จเด็ดขาดแล้ว เว้นแต่คดีนั้นได้มีการถอนฟ้องหรือทิ้งฟ้อง หรือเป็นกรณีที่ศาลยังมีได้วินิจฉัย ในเนื้อหาแห่งคดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะรับหรือยกคำกล่าวหาขึ้นพิจารณาก็ได้

มาตรา ๔๐ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับหรือยกเรื่องที่มีลักษณะดังต่อไปนี้ ขึ้นพิจารณาก็ได้

(๑) เรื่องที่ไม่ระบุพยานหลักฐานหรือไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำชัดเจน เพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงได้

(๒) เรื่องที่ล่วงเลยมาแล้วเกินห้าปีนับแต่วันเกิดเหตุจนถึงวันที่มีการกล่าวหา และ เป็นเรื่องที่ไม่อาจหาพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีการดำเนินการต่อผู้ถูกกล่าวหาตามกฎหมาย อื่นเสร็จสิ้นและเป็นไปโดยชอบแล้ว และไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการดำเนินการนั้นไม่เที่ยงธรรม

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้กรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุดังต่อไปนี้ เข้าร่วมดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง พิจารณา หรือวินิจฉัยคดี

(๑) รู้เห็นเหตุการณ์หรือเคยสอบสวนหรือพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาในฐานะอื่น ที่มีใช้ในฐานะของบุคคลตามวรรคหนึ่งมาก่อน

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ถูกกล่าวหา

(๓) มีสาเหตุหรือเกี่ยวข้องกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๔) เป็นผู้กล่าวหาหรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

(๕) มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะญาติหรือเป็นหุ้นส่วนหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือขัดแย้งกันทางธุรกิจกับผู้กล่าวหาหรือผู้ถูกกล่าวหา

ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการแต่งตั้งหรือมอบหมายกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่ง เข้ายุ่งเกี่ยวกับคดี ให้บุคคลนั้นแจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายโดยเร็ว และระหว่างนั้นห้ามมิให้บุคคลดังกล่าวยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินคดี

ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับแต่งตั้งหรือมอบหมาย ซึ่งมีเหตุตามวรรคหนึ่งก็ได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เพื่อพิจารณาวินิจฉัย ในระหว่างที่รอการวินิจฉัย ให้กรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งถูกคัดค้านระงับการปฏิบัติหน้าที่ไว้พลางก่อน

การยื่นคำคัดค้าน การพิจารณาคัดค้าน และการแต่งตั้งหรือมอบหมายบุคคล ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๔๒ ในการวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ และเป็นการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางอาญาเกี่ยวเนื่องวินัย โดยไม่อยู่ในเงื่อนไขการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

มาตรา ๔๓ ในระหว่างการไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการเพราะเหตุใด ๆ นอกจากถึงแก่ความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญา ดำเนินการทางวินัย หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน แล้วแต่กรณี ต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งหรือพ้นจากราชการอันเนื่องมาจากความตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินต่อไปได้

มาตรา ๔๔ ในระหว่างไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินคดีอาญา ถ้ามีเหตุควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้วิกลจริตและไม่สามารถต่อสู้คดีได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. งดการไต่สวนจนกว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นหายวิกลจริตหรือสามารถต่อสู้คดีได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งงดการไต่สวนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งจำหน่ายเรื่องชั่วคราวก็ได้

กรณีผู้ถูกกล่าวหาตาย ให้การดำเนินคดีอาญาเป็นอันระงับไป

มาตรา ๔๕ ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดี หรือระหว่างการพิจารณาของศาล มิให้นำระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ และเมื่อได้มี คำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย ถ้าจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มิให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๘ มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าตรวจดูเหตุผลที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด เว้นแต่เป็นกรณีการดำเนินการสอบสวน ตามมาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๘ และมาตรา ๑๓๙

ส่วนที่ ๒ การกล่าวหา

มาตรา ๔๗ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ ว่ากระทำความผิด ฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิষอบ แล้วแต่กรณี ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๔) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๕) ผู้บริหารระดับสูงซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตาม (๑)
- (๖) ผู้พิพากษาและตุลาการ
- (๗) พนักงานอัยการ
- (๘) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของศาลและองค์กรตามรัฐธรรมนูญ
- (๙) เจ้าหน้าที่ของรัฐในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการ

วุฒิสภา

ว่าด้วยการนั้น

- (๑๐) เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมาย
- (๑๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งอื่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด
- (๑๒) เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งร่วมกระทำผิดกับบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑)

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตาม (๓) ที่เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗

ในการกล่าวหาบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายด้วยการกล่าวหาบุคคลตามมาตรา นี้ ให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิดด้วย

การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ซึ่งมีใช้บุคคลตามมาตรา ๕๖ ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขึ้นได้สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม ให้ใช้บังคับกับกรณีบุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เพื่อจงใจ ให้กระทำการไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย ทั้งนี้ มิให้นำระยะเวลาการกล่าวหาหรือยกเหตุอันควรสงสัยตามวรรคห้า มาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าว

มาตรา ๔๘ คำกล่าวหาตามมาตรา ๔๗ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหา

(๒) ชื่อหรือตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา

(๓) ข้อกล่าวหาและพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดตามข้อกล่าวหา พร้อมพยานหลักฐานหรืออ้างพยานหลักฐาน

(๔) ลายมือชื่อผู้กล่าวหา

ในกรณีผู้กล่าวหาเป็นผู้เสียหายและคำกล่าวหาไม่ระบุพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่รับดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ได้ การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง จะทำด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๔๙ เรื่องที่กล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐเรื่องใดที่หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นรับไว้พิจารณา ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม หรือเรื่องที่เป็นความผิดร้ายแรง หรือเป็นกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าเป็นกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานนั้นโอนเรื่องและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้

เรื่องที่เป็นความผิดร้ายแรงตามวรรคหนึ่ง ได้แก่

- (๑) ความผิดที่มีความสำคัญและกระทบต่อส่วนรวม
- (๒) ความผิดที่ประชาชนให้ความสนใจ
- (๓) ความผิดที่มีผู้ทรงอิทธิพลที่สำคัญหรือมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีส่วน

เกี่ยวข้องกับคดี

- (๔) ความผิดที่มีการกระทำความผิดข้ามชาติที่สำคัญหรือมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก
- (๕) ความผิดที่มีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่เป็นผู้ต้องสงสัย

เมื่อมีหลักฐานตามสมควรว่าน่าจะได้กระทำความผิดหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา

- (๖) ความผิดตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดเพิ่มเติม

เพื่อประโยชน์ในการปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจจัดให้มีมาตรการหรือแนวทางที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรม รวมถึงการดำเนินงานของหน่วยงานดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควร อาจส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้บุคคลตามมาตรา ๔๗ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิষอบ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามมาตรา ๓๘ (๑) ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณี หรือส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อไปก็ได้

การส่งเรื่องตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควรส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๒) ที่อยู่ระหว่างดำเนินการให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจติดตาม และบูรณาการในการจัดทำฐานข้อมูลสำหรับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดทางอาญาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤตินิষอบ

ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวิผิดกฎหมายหลายบท หรือหลายกรรมต่างกัน หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินคดีไปตามอำนาจหน้าที่จะเป็นประโยชน์กว่า อาจส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ รับผิดชอบดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ก็ได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

มาตรา ๕๓ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่บุคคลตามมาตรา ๔๗ ในระดับต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง ว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น หรือประพฤติมิชอบ ให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อไป แต่ไม่เป็นการตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินคดีตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์และประสิทธิภาพในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดว่ากระทำความผิดซึ่งผู้ถูกกล่าวหาจะต้องรับโทษตามกฎหมายไทยและเป็นความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาส่งเรื่องให้หน่วยงานต่างประเทศที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบดำเนินคดีตามกฎหมายของประเทศนั้น ทั้งนี้ ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๔๗ ว่ากระทำการตามมาตรา ๓๘ (๑) หรือ (๒) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ แล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ในการนี้ หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวมิใช่เป็นความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ส่งเรื่องกลับไปยังพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือหน่วยงานที่มีอำนาจเกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริตต่อไป

ในกรณีที่มีเหตุจะต้องขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ เพื่อให้ออกหมายจับบุคคลดังกล่าวได้ หรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับโดยไม่มีหมาย ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจจับบุคคลดังกล่าวได้

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่จับบุคคลดังกล่าวไว้ ส่งตัวผู้ถูกจับพร้อมทั้งบันทึกการจับมายังพนักงานสอบสวนหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสี่สิบแปดชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาจนถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน โดยมีให้หนึ่งระยะเวลาเดินทางตามปกติที่นำตัวผู้ถูกจับจากที่จับมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน รวมเข้าในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมงนั้นด้วย ในกรณี

ที่ไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจปล่อยตัวผู้ถูกจับไป โดยมีประกัน หรือไม่มีประกันก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีการควบคุมตัวผู้ถูกจับไว้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกจับไว้ได้ ตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับความผิดที่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษนั้น

มาตรา ๕๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังต่อไปนี้ กระทำฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น นอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการการเมือง

- (๖) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๗) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๘) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตาม (๗) ที่เป็นกรรมการ ป.ป.ช.

ให้เป็นไปตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗

การกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ถ้าคำกล่าวหาเข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนด และในเบื้องต้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีมูล ให้ดำเนินการไต่สวนตามส่วนที่ ๔ ในหมวดนี้ต่อไป

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่มีผู้แจ้งเบาะแสหรือปรากฏข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากมีกรณีจำเป็นเร่งด่วน หรือหากล่าช้าพยานหลักฐานจะสูญหาย ถูกทำลาย ถูกยกย้าย ถูกแปรสภาพ ถูกชุกซ่อน ให้นักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจสอบสวนเบื้องต้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้นโดยเร็ว แล้วนำเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๕๙ ต่อไป

ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามวรรคหนึ่งมีใช้พนักงานไต่สวน ให้นักงานเจ้าหน้าที่ผู้นั้น มีฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หลักเกณฑ์และวิธีการมอบหมายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๕๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๑) และ (๓) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๒) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนตามหมวดนี้

ส่วนที่ ๓
การดำเนินการไต่สวน

มาตรา ๕๙ ในการพิจารณาว่าจะรับหรือไม่รับคำกล่าวหาไว้พิจารณาตาม มาตรา ๓๘ (๑) (๒) และ (๓) มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเพียงพอต่อการสั่งให้ไต่สวนข้อเท็จจริงก็ได้ ในการนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการแทนก็ได้ ในการมอบหมายดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมอบหมายเป็นการเฉพาะเรื่องหรือมอบหมายไว้เป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับแต่วันที่รับคำกล่าวหา ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็น จะขยายระยะเวลาดังกล่าวโดยระบุเหตุผลความจำเป็นไว้ให้ชัดเจนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดก็ได้ แต่ทั้งนี้ ให้ขยายระยะเวลาได้ไม่เกินสามเดือนต่อครั้ง

ในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหัวหน้าพนักงานไต่สวน มีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกเอกสารหรือหลักฐานหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ และมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๒) (๓) และ (๔) ด้วย

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาใดไว้พิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว บรรดาสิ่งของหรือบันทึกรวมถึงเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่ได้มาตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นอันใช้ได้และสามารถนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนคดีในชั้นไต่สวนข้อเท็จจริงได้

มาตรา ๖๐ ในการไต่สวนเพื่อวินิจฉัยว่าคดีมีมูลหรือไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการด้วยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงเองทั้งคณะ
- (๒) แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน หรือองค์คณะพนักงานไต่สวน
- (๓) มอบหมายเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวน เพื่อดำเนินการไต่สวนเบื้องต้น

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง (๓) คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายเป็นการเฉพาะเรื่อง หรือมอบหมายไว้เป็นการทั่วไปก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้หัวหน้าพนักงานไตสวนซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานไตสวน และมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๑) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียกเอกสารหรือหลักฐานหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ และมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๒) (๓) และ (๔)

ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ การไตสวนตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดสองปีนับแต่วันที่เริ่มดำเนินการไตสวน

ในกรณีมีเหตุผลความจำเป็น จะขอขยายระยะเวลาการไตสวน โดยให้ระบุเหตุผลความจำเป็นไว้ให้ชัดเจน และให้ขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินหกเดือนก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๖๑ ในกรณีจำเป็นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการไตสวน เพื่อไตสวนข้อเท็จจริงแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการไตสวนประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการไตสวนให้คำนึงถึงความเหมาะสม กับฐานะ ระดับของผู้ถูกกล่าวหา และการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาตามสมควร

ให้คณะกรรมการไตสวนมีอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) และมาตรา ๓๔

มาตรา ๖๒ การไตสวนปากคำผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ต้องมีกรรมการไตสวนหรือพนักงานไตสวนตามมาตรา ๖๐ (๒) และ (๓) แล้วแต่กรณี ร่วมดำเนินการอย่างน้อยสองคน

ในการไตสวนข้อเท็จจริงให้คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามกฎหมายประกอบด้วย

ห้ามมิให้ทำหรือจัดทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับหรือกระทำโดยมิชอบประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นให้ถ้อยคำใด ๆ ในเรื่องที่ไตสวนข้อเท็จจริง

การไตสวนปากคำพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำ จะกระทำโดยใช้วิธีการบันทึกเสียงหรือวิธีอื่นใด ซึ่งพยานหรือผู้ให้ถ้อยคำนั้นได้ตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการให้ปากคำนั้นแล้ว พนักงานไตสวนอาจทำสำเนาข้อความดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรหรือสิ่งบันทึกอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๖๓ การไตสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจกำหนดให้มีการไตสวนสาธารณะในคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการไตสวนข้อเท็จจริงทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดโดยพิจารณาถึงเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้

- (๑) ความร้ายแรงของลักษณะความผิดและผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ
- (๒) ประโยชน์ของการเปิดเผยสู่สาธารณะ
- (๓) การคุ้มครองสิทธิของบุคคลและผลกระทบต่อรูปคดี

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการไต่สวนสาธารณะ และวิธีพิจารณาให้เป็นไปตามระเบียบ
ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๖๔ ในระหว่างไต่สวนข้อเท็จจริง หากปรากฏพฤติการณ์หรือข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังดำเนินการไต่สวนอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ให้
คณะกรรมการไต่สวน องค์คณะพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน ตามมาตรา ๖๐ แล้วแต่กรณี
มีอำนาจไต่สวนเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลนั้นต่อไปได้ แล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

(๑) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในฐานะ
ตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน หรือบุคคลใดกระทำเกี่ยวกับการเรียก รับ ยอมจะรับหรือให้ ขอให้
รับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด หรือการใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย
หรือใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจหรือข่มขืนใจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการ
กระทำใดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น

(๒) กรณีที่ปรากฏพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลอื่น
ซึ่งเป็นความผิดเกี่ยวข้องกัน และความผิดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันนั้น จะต้องดำเนินการตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่า มีพฤติการณ์
น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วม
ในการกระทำความผิด ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัด
ทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด
ที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบหรือไม่มีประกันหรือหลักประกัน
ก็ได้

มาตรา ๖๖ ในการไต่สวนหากเห็นว่า มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุน
ข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด ให้เรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาให้ทราบและกำหนด
ระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหาและแสดงพยานหลักฐาน หรือนำพยาน
บุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง

ข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่า
ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดและแจ้งข้อกล่าวหาเท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ในการแจ้งข้อกล่าวหาให้จัดทำบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาเป็นลายลักษณ์อักษร
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๖๗ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะมารับทราบข้อกล่าวหา
ด้วยตนเอง ผู้ถูกกล่าวหาจะมอบหมายให้ทนายความหรือบุคคลที่ไว้วางใจมารับบันทึกการแจ้ง
ข้อกล่าวหาแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ ให้จัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกกล่าวหา หรือตามที่อยู่ที่ปรากฏจากหลักฐานการไต่สวน และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว

ในกรณีที่ไม่สามารถจัดส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาได้ตามวรรคสอง ให้สามารถดำเนินการไต่สวนต่อไปได้ แต่ไม่ตัดสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาที่จะมาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา ๖๘ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้ว ก่อนชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธิเข้าตรวจดูพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวน เพื่อประกอบการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เว้นแต่เป็นคำกล่าวหา บันทึกปากคำบุคคลหรือบันทึกความเห็นหรือพยานหลักฐานใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูไม่ได้

ในกรณีพยานหลักฐานใดถ้าเปิดเผยแล้วอาจทำให้มีผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะในฐานะใดๆ หรือจะกระทบต่อสาระสำคัญของสำนวนการไต่สวน หรือจะทำให้การไต่สวนไม่มีประสิทธิภาพ หรือพยานหลักฐานนั้นปรากฏข้อมูลส่วนบุคคลหรือเป็นเอกสารลับของทางราชการ ผู้ถูกกล่าวหาจะเข้าตรวจดูพยานหลักฐานนั้นไม่ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเข้าตรวจดูพยานหลักฐานให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๖๙ ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา ให้มีสิทธินำหมายความหรือบุคคลซึ่งผู้ถูกกล่าวหาไว้วางใจเข้าฟังในการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

มาตรา ๗๐ ในการไต่สวนหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการให้ผู้ถูกกล่าวหา ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอาจจะก่อความเสียหายให้แก่ทางราชการหรือเป็นอุปสรรคในการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งพักราชการหรือพักงาน เพื่อรอฟังผลการพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และหากผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาได้สั่งพักราชการหรือพักงาน แล้วต่อมาผลการไต่สวนปรากฏว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาทราบเพื่อดำเนินการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหา กลับเข้ารับราชการหรือทำงานในตำแหน่งเดิม

มาตรา ๗๑ เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจนำพยานหลักฐาน ที่ได้จากการไต่สวนหรือพยานหลักฐานที่ได้มาจากต่างประเทศคดีใดคดีหนึ่ง มาใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบสำนวนการไต่สวนที่เกี่ยวข้องได้

มาตรา ๗๒ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าพยานหลักฐานใดในสำนวนการไต่สวนซึ่งต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาสืบพยานในภายหลัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการนำมาสืบพยานหลักฐานนั้นไว้ทันทีได้ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

มาตรา ๗๓ เมื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนการไต่สวน เสนอต่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและตำแหน่งหน้าที่ของผู้กล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา
- (๒) เรื่องที่ถูกกล่าวหา
- (๓) ข้อกล่าวหา คำแก้ข้อกล่าวหา สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้จากการไต่สวน

- (๔) เหตุผลในการพิจารณาวินิจฉัยทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย
- (๕) บทบัญญัติของกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิง
- (๖) สรุปความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหา

เมื่อประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับสำนวนการไต่สวนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน

เพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนหรือองค์คณะพนักงานไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมีมติให้คณะกรรมการไต่สวน หรือองค์คณะพนักงานไต่สวนชุดเดิม แล้วแต่กรณี หรือแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนหรือองค์คณะพนักงานไต่สวนชุดใหม่ ทำการไต่สวนเพิ่มเติมแทนก็ได้

มาตรา ๗๔ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาสำนวนการไต่สวนแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาอันเป็นอันตกไป ข้อกล่าวหาใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ามีมูลความผิด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้ดำเนินการตามตามมาตรา ๑๐๖ (๑)
- (๒) ถ้ามีมูลความผิดวินัย ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๖ (๓)
- (๓) ถ้าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลอื่น ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๖

มาตรา ๗๕ ในการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ในความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้

ส่วนที่ ๔
การไต่สวนกรณีร่ำรวยผิดปกติ

มาตรา ๗๖ ในการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ผู้กล่าวหาดำเนินการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหายังดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เกินห้าปี โดยจะต้องระบุพฤติการณ์อันแสดงให้เห็นได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ หรือพิจารณาจากรายได้ประกอบกับทรัพย์สินแล้ว ทำให้เห็นได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติที่จะต้องดำเนินการเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาว่าทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหาครอบครองหรือมีอยู่ประกอบรายได้ หรือมีพฤติการณ์อื่น ๆ หรือชี้ช่องพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสืบหาทรัพย์สินในการที่จะรับไว้พิจารณาเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ซึ่งได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินไว้แล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. นำบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้นมาประกอบการพิจารณาด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเกินห้าปีแล้ว ห้ามมิให้มีการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นตามวรรคหนึ่งอีก แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองหรือพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แล้วแต่กรณี การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสี่ ให้หมายความรวมถึงกรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตายด้วย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๘ มาใช้บังคับกับการกล่าวหาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐว่าร่ำรวยผิดปกติด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗๗ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. รับเรื่องกล่าวหาได้ไว้พิจารณาหรือดำเนินคดีเพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๖ แล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป

มาตรา ๗๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่าทรัพย์สินรายได้ของผู้ถูกกล่าวหาเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ หรือมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกคำสั่ง

ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ชั่วคราว ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำร้องขอผ่อนผันเพื่อขอรับทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์โดยมีหรือไม่มีประกันหรือหลักประกันก็ได้

เมื่อมีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินชั่วคราวตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการพิสูจน์เกี่ยวกับทรัพย์สินโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่สามารถแสดงทรัพย์สินได้ว่าทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัดชั่วคราวมิได้เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นไว้ต่อไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีความเชื่อว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูล ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันยึดหรืออายัด หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องในคดีนั้น แต่ถ้าสามารถพิสูจน์ได้ ก็ให้คืนทรัพย์สินแก่ผู้นั้น ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็น คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจขยายระยะเวลาการยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวออกไปได้ครั้งละไม่เกินหกเดือน แต่ให้ขยายได้ไม่เกินสองครั้ง

ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้ความหมายรวมถึงทรัพย์สินที่บุคคลอื่นมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ และมีพฤติการณ์เป็นการถือครองแทนหรือถือกรรมสิทธิ์แทน ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาด้วย และให้เป็นหน้าที่ของบุคคลดังกล่าวในการพิสูจน์ทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด

มาตรา ๗๙ เพื่อประโยชน์ในการไต่สวนในกรณีที่มีเหตุสมควร เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับรายการทรัพย์สินที่ทำการไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาตามรายการ วิธีการ และภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน

มาตรา ๘๐ ในการแจ้งข้อกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้แจ้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติ และระบุรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่นำมาแจ้งข้อกล่าวหา สถานที่ตั้งของทรัพย์สิน ชื่อและที่อยู่ของผู้ครอบครอง หรือมีชื่อเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินขณะที่แจ้งข้อกล่าวหาด้วย เท่าที่จะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจข้อกล่าวหาได้ดี

ให้ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่พิสูจน์หรือแสดงที่มาของรายได้หรือทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๘๑ ในการไต่สวนกรณีร่ำรวยผิดปกติหากมีกรณีที่ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และมีเหตุอันน่าเชื่อว่าการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินไปยังบุคคลอื่น หรือมีการถือครองทรัพย์สินแทนผู้ถูกกล่าวหาเพื่อการจัดการทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติ ในลักษณะที่เป็นการกระทำความผิดร่วมกันหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการโอน ยักยอก แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ก็ให้มีการแจ้งข้อกล่าวหาให้กับบุคคลที่ถือแทนนั้นทราบด้วย เพื่อพิสูจน์ทรัพย์สินหรือแสดงที่มาของทรัพย์สินดังกล่าว ในกรณีที่ไม่สามารถชี้แจงเกี่ยวกับที่มาของทรัพย์สินได้ ก็ให้ดำเนินการร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่ปรากฏว่าการโอน ยักย้าย แปรสภาพ หรือซุกซ่อนทรัพย์สินของบุคคล ตามวรรคหนึ่ง เข้าลักษณะเป็นการฟอกเงิน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการต่อไปก็ได้ โดยให้ถือเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ หากผู้อ้างว่าเป็นเจ้าของหรือผู้รับโอนทรัพย์สินเป็นผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับหรือเคยเกี่ยวข้องกับผู้ถูกกล่าวหา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาทรัพย์สินดังกล่าว เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติ หรือได้รับโอนมาโดยไม่สุจริต แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ ให้ดำเนินการตามหมวด ๔ การบังคับตามกฎหมาย ส่วนที่ ๑ บททั่วไป ส่วนที่ ๓ การดำเนินคดี ร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน และส่วนที่ ๔ การดำเนินการทางวินัย

มาตรา ๘๓ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติ แล้ว หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหายังคงมีทรัพย์สินรายการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนเพิ่มเติม เพื่อบังคับเอาทรัพย์สินและร้องขอให้ทรัพย์สินนั้น ตกเป็นของแผ่นดินได้

มาตรา ๘๔ นอกจากการดำเนินคดีร่ำรวยผิดปกติตามมาตรา ๘๒ แล้ว ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออก ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เว้นแต่ เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมืองอื่น ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลปกครองสูงสุด ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หัวหน้าสำนักตุลาการ ทหาร อัยการสูงสุด และรองอัยการสูงสุด

(๒) แจ้งไปยังประธานคณะกรรมการตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการ ศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการอัยการ กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมาย ว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการอัยการ

เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือประธานคณะกรรมการ ตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ ได้รับแจ้ง จากประธานกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) แล้วแต่กรณี ก็ให้ดำเนินการตาม มาตรา ๑๒๙ ต่อไป และกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือคณะกรรมการ

บริหารงานบุคคลผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการพิจารณาโทษผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๑๒๙ ก็ให้นำบทบัญญัติ
มาตรา ๑๓๐ มาใช้บังคับ

ส่วนที่ ๕
การกำกับติดตาม

มาตรา ๘๕ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตที่ได้รับมอบเรื่องกล่าวหาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๕๐
มีหน้าที่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ให้ดำเนินการ
ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) กรณีพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ให้ดำเนินการ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) กรณีผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ให้ดำเนินการทางวินัย
หรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณี

ให้หน่วยงานตามวรรคหนึ่ง รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

มาตรา ๘๖ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณารายงานผลการดำเนินการ
มาตรา ๗๕ แล้วไม่เห็นด้วยกับความเห็นที่ปรากฏในรายงานดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ
สั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออาจเรียกสำนวนการไต่สวน หรือสอบสวน เพื่อมาดำเนินการไต่สวนใหม่ได้
โดยให้ถือว่าการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือของ
พนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษไม่เสียไป และอาจถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการ
ไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

มาตรา ๘๗ ในกรณีมีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาล
เนื่องจากการจับกุมผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๕๕ ให้พนักงานสอบสวน
หรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ มีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงาน
สอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดี
ต่อไป ตามประมวลกฎหมายกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช.
ดำเนินการ

อำนาจการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาภายหลังถูกจับตามวรรคหนึ่ง ให้ศาล
เป็นผู้พิจารณาปล่อยชั่วคราว

กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง
หรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ
หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนพร้อมพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ มาพิจารณาหรือไต่สวนใหม่ก็ได้ โดยถือว่าการดำเนินการของพนักงานสอบสวนไม่เสียไป และอาจถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

การดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามวรรคหนึ่ง ย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวนเองหรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษก็ได้

มาตรา ๘๘ การดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๒) หรือมาตรา ๘๗ ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฏ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับกับผู้ถูกกล่าวหาด้วย

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ได้ดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฏ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้สำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาหรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๘๕ (๓) แล้วรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการ และให้มีผลบังคับตามมาตรา ๑๒๗

เมื่อได้รับทราบรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจดำเนินการตามมาตรา ๑๓๐ วรรคสอง ก็ได้

มาตรา ๙๐ ให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายตามมาตรา ๘๕ (๓) จัดให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการสอบสวนหรือปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว ต้องไม่กระทบถึงสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และจะต้องไม่ทำให้สิทธิในการต่อสู้คดีของผู้ถูกกล่าวหาลดน้อยลงกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ ได้รับค่าตอบแทนในอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๙๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการควบคุม ตรวจสอบ และกำกับติดตามการดำเนินการของหน่วยงานที่หน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตลอดจนการกำหนดมาตรการเพื่อติดตามให้การบริหารราชการแผ่นดินหน่วยงานดังกล่าว ตามมาตรา ๘๕ (๓) ให้เป็นไปโดยสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งติดตามมาตรการในการดำเนินคดีของหน่วยงานที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายให้ดำเนินการแทนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๙๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการของหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามมาตรา ๘๕ หรือมาตรา ๘๗ อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือการดำเนินการนั้นจะไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกให้หน่วยงานนั้นรายงานหรือส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเองก็ได้

มาตรา ๙๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้องค์กรอิสระอื่นร่วมมือและช่วยเหลือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่ามีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้แจ้งองค์กรอิสระอื่นทราบ เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

หมวด ๓

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

ส่วนที่ ๑

การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

มาตรา ๙๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ที่มีอยู่จริงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ยื่น และแบบที่ประกาศกำหนด

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒) ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- (๓) ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
- (๔) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
- (๕) ประธานศาลฎีกา
- (๖) ประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๗) อัยการสูงสุด
- (๘) รองประธานศาลฎีกา
- (๙) รองประธานศาลปกครองสูงสุด
- (๑๐) หัวหน้าสำนักตุลาการทหาร
- (๑๑) ผู้พิพากษาในศาลฎีกา
- (๑๒) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด
- (๑๓) รองอัยการสูงสุด
- (๑๔) ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงนอกจาก (๔)

(๑๕) ข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
นอกจาก (๕) (๘) และ (๑๑)

(๑๖) ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครอง
และวิธีพิจารณาคดีปกครอง นอกจาก (๖) (๙) และ (๑๒)

(๑๗) ข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
นอกจาก (๗) และ (๑๓)

(๑๘) ผู้ว่าราชการจังหวัด

(๑๙) ข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นผู้บังคับการหรือเทียบเท่าขึ้นไป

(๒๐) ตำแหน่งอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

(๒๑) ตำแหน่งอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตาม (๑) ที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหาร
ท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตาม (๓) ที่เป็นกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นไป
ตามมาตรา ๑๕

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการ ให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ
และให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือ
ดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย

ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่
ต้องยื่นบัญชีมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่งเฉพาะตำแหน่งแรก และให้มี
หน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อไปทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใด ๆ ที่มีหน้าที่
ยื่นบัญชี

การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง คำว่าคู่สมรสให้หมายความรวมถึง
ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

มาตรา ๙๕ การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบ
ซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการ
ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้อง
กำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน และสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียด
ของเอกสารประกอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับ
แต่วันที่เข้าเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งตามมาตรา ๙๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่ง และ
พ้นจากตำแหน่ง

(๒) ตำแหน่งตามมาตรา ๙๔ (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕)
(๑๖) (๑๗) (๑๘) (๑๙) และ (๒๐) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่ยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่
ของรัฐ และพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๓) ตำแหน่งตามมาตรา ๙๔ (๒๑) ให้ยื่นตามระยะเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

ในกรณีบุคคลตามมาตรา ๙๔ ผู้ใดพ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่เพื่อไปดำรงตำแหน่งอื่น ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมีได้เปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีเดิม จะแจ้งต่อ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอใช้บัญชีดังกล่าวแทนการยื่นใหม่ก็ได้ แต่ถ้าทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นมี การเปลี่ยนแปลงไปจากบัญชีที่ได้ยื่นไว้ จะยื่นบัญชีเฉพาะรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงก็ได้

มาตรา ๙๖ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ ทรัพย์สินและหนี้สิน บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีดังกล่าว

การเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนอกจากบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยคำนึงถึงสิทธิและการคุ้มครองข้อมูล ส่วนบุคคลด้วย

มาตรา ๙๗ ในการยื่น การรับ การตรวจสอบ การเปิดเผยบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน หรือผลการตรวจสอบการรายงานเกี่ยวกับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มากำหนดไว้ในหลักเกณฑ์นั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๙๘ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหมวด ๔ การบังคับทางกฎหมายต่อไป

มาตรา ๙๙ ให้นายกรัฐมนตรีมีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในสังกัดที่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๙๔ เกี่ยวกับการ เข้ารับและการพ้นจากตำแหน่งของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ส่วนที่ ๒

การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

มาตรา ๑๐๐ เมื่อได้รับบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๙๔ ไว้แล้ว ให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้มีการลงลายมือชื่อหรือกระทำได้ด้วยวิธีอื่นใดแทนการลงลายมือชื่อ กำกับไว้ในบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๐๑ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ให้หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน เพื่อยืนยันรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน แล้วแต่กรณี ตามบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดงไว้แล้วดังกล่าว

(๒) ตรวจสอบที่มาของทรัพย์สินและหนี้สิน การเคลื่อนไหวทางการเงิน หรือการทำธุรกรรมของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ปรากฏพฤติการณ์หรือเหตุอันควรสงสัยจากบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินหรือจากข้อมูลแหล่งอื่นว่าผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน มีรายได้ หรือทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่สอดคล้องกับบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือร่ำรวยผิดปกติ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป

ภายหลังที่มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งไว้แล้ว ต่อมาผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินนั้นตาย ย่อมไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สิน และที่มาของทรัพย์สินและหนี้สิน ตามวรรคหนึ่ง จากกองมรดกของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ทั้งนี้ โดยอาจกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางตำแหน่งหรือบางระดับ หรือเฉพาะมูลค่าทรัพย์สินที่มีจำนวนมากก็ได้

มาตรา ๑๐๒ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ทำการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของบุคคลผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๑๐๑ แล้วให้เปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีดังกล่าว ให้สาธารณชนทราบ

ภายหลังได้เปิดเผยผลการตรวจสอบแล้ว หากมีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยมิชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักยัก แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือร่ำรวยผิดปกติ ให้หัวหน้าพนักงานไตสวน พนักงานไตสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีดังกล่าวต่อไป เว้นแต่ข้อเท็จจริงหรือพยานหลักฐานดังกล่าวไม่ใช่สาระสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน

มาตรา ๑๐๓ ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามหมวดนี้ หากมีพฤติการณ์ปรากฏหรือมีเหตุอันควรสงสัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินรายการใดโดยมิชอบ หรือมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าจะมีการโอน ยักยัก แปรสภาพ หรือชุกซ่อนทรัพย์สิน หรือปรากฏพฤติการณ์ว่ามีการถือครองทรัพย์สินแทน อันมีลักษณะเป็นการมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมหรือการได้มาซึ่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้นได้
เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของบุคคล
ที่เกี่ยวข้องกับผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามการ
ฟอกเงิน ส่วนราชการ หรือสถาบันการเงินและผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมทางการเงิน หรือ
ผู้ประกอบการอาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สถาบันการเงิน และผู้มีหน้าที่
รายงานธุรกรรมทางการเงิน ดำเนินการและปฏิบัติการทั้งหลายอันจำเป็นหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และรายงานธุรกรรมตามมูลค่าที่กำหนด หรือธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย
ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อให้มีการจัดทำฐานข้อมูลธุรกรรมทางการเงินไว้ในระบบ โดยมีให้นำ
บทบัญญัติของกฎหมายที่ห้ามหน่วยงานใดเปิดเผยข้อมูลในความครอบครองมาใช้บังคับกับการแจ้ง
ข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ระยะเวลา และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศ
กำหนด

ให้นำบทบัญญัติในเรื่องยึดหรืออายัดทรัพย์สินมาตรา ๗๘ มาใช้บังคับกับการ
ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา นี้ด้วยโดยอนุโลม

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔ และ
มาตรา ๓๓ มาใช้บังคับกับการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินด้วย

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริง
ที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น
ด้วย ให้ดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีนั้นทราบ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๖
มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ และมาตรา ๖๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๕ ในกรณีที่ผลการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สิน
และหนี้สินแล้วพบว่า มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน เพื่อร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามหมวด ๒ ส่วนที่ ๔
การไต่สวนกรณีร้ายแรงผิดปกติต่อไป

หมวด ๕
การบังคับทางกฎหมาย

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาหรือผลการสอบสวนหรือไต่สวนคดีใดมีมูล ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวนและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยัง

(๑) อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลที่มีเขตอำนาจ กรณีข้อกล่าวหาเป็นเรื่องตามมาตรา ๓๘ (๑) และ (๒)

(๒) อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในศาลที่มีเขตอำนาจ กรณีข้อกล่าวหาเป็นเรื่องตามมาตรา ๓๘ (๓)

(๓) ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือประธานคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคล ถ้าผลการไต่สวนปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย หรือมีมูลความผิดต้องให้พ้นจากตำแหน่ง เพื่อดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และผู้ถูกกล่าวหามิใช่บุคคลตามมาตรา ๕๖

(๔) ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินคดีกรณีจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีตามมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๓๔ แล้วแต่กรณี

(๕) ศาลฎีกา เพื่อดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง กรณีตามมาตรา ๓๘ (๔)

(๖) ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ กรณีตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๑๓๘

(๗) ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิ กรณีตามมาตรา ๑๔๒

(๘) ศาลที่มีเขตอำนาจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
การส่งสำนวนหรือการเสนอเรื่องตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้ส่งไปพร้อมกับรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็น และสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ ต่ออัยการสูงสุดหรือต่อศาล เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน

มาตรา ๑๐๗ ในการดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุดในขณะที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเอง หรือยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษา

ในการดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการทหารตามมาตรา ๑๐๖ (๑) ให้อัยการสูงสุดโดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องฟ้องคดีเอง ให้แต่งตั้งผู้ว่าคดี ป.ป.ช. เป็นผู้ว่าคดีเพื่อดำเนินคดีในชั้นศาลก็ได้ และให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

การว่าความในชั้นศาลให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ซึ่งเป็นผู้ว่าคดีที่ได้รับแต่งตั้งที่มีสิทธิสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิตต้องสวมเสื้อครุยนั้นด้วย

นอกจากมีอำนาจว่าความตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกพยานหรือบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำหรือซักถามก็ได้ และให้มีอำนาจเป็นโจทก์ในการดำเนินคดีอาญา หรือดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ลงนามในคำฟ้องหรือคำคู่ความ รวมถึงการว่าต่างหรือแก้ต่างในคดีที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจดำเนินคดีในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาด้วย

ส่วนที่ ๒

การดำเนินคดีอาญา

มาตรา ๑๐๙ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๑๐๖ (๑) หรือมาตรา ๑๐๗ แล้วแต่กรณี ให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน ดำเนินการ ดังนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ตามวันเวลาที่กำหนด

(๒) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด เมื่อมีพฤติการณ์ในการขอให้ศาลออกหมายจับหรือมีเหตุที่จะออกหมายจับ เพื่อให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาตามดำเนินคดีก็ให้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับและจับผู้ถูกกล่าวหาตามดำเนินคดีต่อไป

การจับ ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการจับ หรือร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการจับ เพื่อส่งให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดี

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีหน้าที่ดำเนินการจัดการตามหมายจับและให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน

ในกรณีที่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาตามหมายจับ ให้รีบส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องต่อศาลโดยเร็ว ในกรณีที่ไม้อาจส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลได้ทัน ก็ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้เท่าที่จำเป็น โดยให้ส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาไปยังสถานีตำรวจ เพื่อรอส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาในการฟ้องคดีต่อไป

มาตรา ๑๑๐ ในการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาและการปล่อยชั่วคราว ให้หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรืออัยการสูงสุดแล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ ให้นำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณีมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการปล่อยชั่วคราว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๑๑ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญาตามมาตรา ๑๐๖ (๑) ไว้แล้ว

(๑) ในกรณีที่เป็นคดีกับบุคคลตามมาตรา ๕๖ ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) ในกรณีที่เป็นคดีกับบุคคลอื่นนอกจาก (๑) ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนคดีดังกล่าว และหากพ้นระยะเวลาเก้าสิบวันแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกสำนวนคืนเพื่อฟ้องคดีเองได้ เว้นแต่ภายในระยะเวลาดังกล่าว อัยการสูงสุดมีความเห็นว่าสำนวนคดียังมีข้อไม่สมบูรณ์ ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๒ ต่อไป

มาตรา ๑๑๒ ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่า สำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้แจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อร่วมกันตั้งคณะทำงานชั้นคณะหนึ่ง โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

การตั้งคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้มีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากัน เพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ภายในเก้าสิบวัน แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

กรณีคณะทำงานพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันตามวรรคสอง หรือเป็นกรณีคณะทำงานเห็นว่าสำนวนการไต่สวนไม่สมบูรณ์พอที่จะฟ้องคดี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาว่าจะเรียกสำนวนการไต่สวนจากอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องคดีเองหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่ศาลพิพากษายกฟ้องในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกา ให้อัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์หรือฎีกาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. ต้องยื่นคำร้องต่อศาลหรือมีอำนาจ

ฟ้องคดีเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี จะพิจารณามอบหมายให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. เป็นผู้ว่าคดี ดำเนินการว่าความหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลแทน คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๘ ก็ได้ หรือจะพิจารณาแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินคดีแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายและแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจว่าความหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลได้

มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องตามมาตรา ๑๑๑ (๑) ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหาหมิ่นพาดพิงหรือการกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

การพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวน และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

การดำเนินคดีตามมาตรา นี้ ให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๑๑ (๒) ด้วย และให้นำมาใช้บังคับกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลทหารด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๖ กรณีที่มีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งอันมิชอบที่เป็นการละเมิดนั้นก็ได้

สำหรับความเสียหายตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสียหายนั้นชดเชยค่าเสียหายตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นต่อไป

มาตรา ๑๑๗ เมื่อความปรากฏจากการไต่สวนว่า ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อาจร้องขอให้ศาลริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

- (๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด
- (๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด
- (๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่ายโอนด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)
- (๔) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

มาตรา ๑๑๘ บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ร้องขอให้ศาลริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้มาจากการกระทำความผิดหรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิดหรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่ายโอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)

มาตรา ๑๑๙ ในการร้องขอให้ศาลริบทรัพย์สินตามมาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินนั้นในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ทรัพย์สินนั้นมา หรือมูลค่าของทรัพย์สินนั้นในขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดแล้วแต่ว่ามูลค่าในขณะใดจะมากกว่ากัน และขอให้ศาลสั่งให้ชำระเงินหรือสั่งให้ริบทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิดแทนตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลกำหนด

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจ

เก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินดังกล่าวจนกว่าคดีถึงที่สุด หรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ส่วนที่ ๓

การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๒๐ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๐๖ (๒) ไว้แล้ว ให้อัยการสูงสุดดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี เพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ในคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ผู้ถูกกล่าวหา มีภาระการพิสูจน์ที่ต้องแสดงให้ศาลเห็นว่าทรัพย์สินดังกล่าวมิได้เกิดจากการร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ การดำเนินคดีหรือการร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

มาตรา ๑๒๑ ในการดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นบุคคลตามมาตรา ๕๖ และอัยการสูงสุดเห็นว่า สำนวนการไต่สวนมีข้อไม่สมบูรณ์ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ใช่บุคคลตามมาตรา ๕๖ ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องเพื่อขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๑๒๐ หากอัยการสูงสุดไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องเอง

มาตรา ๑๒๒ ในกรณีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดฐานร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติมิชอบ ให้รับทรัพย์สินที่ผู้นั้นได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งบรรดาทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาแทนทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน

กรณีตามวรรคหนึ่ง ก่อนที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลมีอำนาจที่จะหักส่วนแบ่งของทรัพย์สินหรือจำนวนเงินร้อยละสิบของทรัพย์สินที่จะถูกสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินตามคำขอของโจทก์ เพื่อส่งเข้าเป็นรายได้ของกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้

ให้นำความในมาตรา ๑๑๖ มาใช้บังคับกับกรณีร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติด้วย

บทบัญญัติมาตรานี้ ให้ใช้บังคับคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบด้วย

มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดให้ยกคำร้องของอัยการสูงสุด หรือของประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี และถ้าผู้ถูกกล่าวหามิใช่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และได้ถูกลงโทษทางวินัยไปก่อนโดยอาศัยเหตุที่มีมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษและดำเนินการให้ผู้นั้นได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหาในกรณีที่ไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับดังกล่าว ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐยกอายุความใดขึ้นอ้างอันจะเป็นเหตุที่ไม่อาจให้ความเป็นธรรมกับบุคคลดังกล่าวได้

ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกดำเนินคดีตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาในได้รับความเป็นธรรมตามสมควรตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับการดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นแล้วแต่กรณี และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๔ การโอนหรือกระทำการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้กระทำภายหลังจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งให้ไต่สวนข้อเท็จจริงผู้ถูกกล่าวหารายใดแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องเพื่อขอให้ศาลสั่งเพิกถอนการโอนหรือระงับการกระทำนั้นๆ ได้ เว้นแต่ผู้รับโอนหรือผู้รับประโยชน์จะแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลว่าตนได้รับโอนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นมาโดยสุจริตและมีค่าตอบแทน

ในกรณีที่มีการโอนหรือกระทำการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติและส่งเรื่องให้อัยการสูงสุดดำเนินคดีแล้ว ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเพิกถอนการโอนหรือกระทำการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๑๒๕ ถ้าศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ตกเป็นของแผ่นดิน ให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่กรณีที่มิสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้ร้องขอหรือกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หากไม่สามารถบังคับเอาแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดแล้ว หากปรากฏว่ามีการโอนหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเพิกถอนการโอนนั้นได้ หากไม่สามารถเพิกถอนการโอนนั้นได้เพราะเหตุแห่งการ

แปลงสภาพหรือเหตุอื่นก็ให้ดำเนินการบังคับคดีเพื่อเป็นการริบทรัพย์สินตามมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไป
ของทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในการบังคับคดีเอาทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้ศาลมีอำนาจ
หักส่วนแบ่งของทรัพย์สินหรือเงินตามมาตรา ๑๒๒ ได้ด้วย

มาตรา ๑๒๖ ในการยื่นคำร้องหรือฟ้องคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ตามบทบัญญัติในส่วนนี้ ให้แต่งตั้งผู้ว่าคดี ป.ป.ช. เป็นผู้ว่าคดีเพื่อดำเนินคดีในชั้นศาลก็ได้

ในการบังคับคดี ให้กระทรวงการคลังเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และให้พนักงาน
อัยการหรือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แล้วแต่กรณี เป็น
ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการบังคับคดีตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนที่ ๔

การดำเนินการทางวินัย

มาตรา ๑๒๗ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหา
ได้รับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๖ (๓) ไว้แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือ
ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ได้มีมติโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก โดยในการพิจารณาโทษทางวินัย
แก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัย
ของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล
ของผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการ ข้าราชการตุลาการศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธี
พิจารณาคดีปกครอง หรือข้าราชการอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังประธานคณะกรรมการ
ตุลาการ ประธานคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือประธานคณะกรรมการอัยการ แล้วแต่กรณี
เพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง
ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ โดยเร็ว
โดยให้ยึดสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นส่วนหนึ่งของความเห็นเพื่อพิจารณาโทษ
ทางวินัยในสำนวนการสอบสวนด้วย และเมื่อดำเนินการได้ผลประการใดแล้ว ให้แจ้งให้คณะกรรมการ
ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้มีคำสั่งลงโทษทางวินัย

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจ
แต่งตั้งถอดถอนพิจารณาสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่
ของรัฐก่อนหรือหลังที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติวินิจฉัยมูลความผิด และมีให้นำกฎหมาย ระเบียบ

หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ ในเรื่องระยะเวลาการดำเนินการทางวินัยหรือสั่งลงโทษ มาใช้บังคับ

สำหรับผู้ถูกกล่าวหาซึ่งไม่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับวินัย เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องที่ถูกกล่าวหา นั้น ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในการส่งสำนวนการไต่สวนเพื่อดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกกล่าวหา คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

มาตรา ๑๒๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในคดีร้ายแรงผิดปกติหรือทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ โดยให้ส่งสำนวนการไต่สวนแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือประธานกรรมการของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา เพื่อสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้ส่งสำนวนการไต่สวนไปยังผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อดำเนินการถอดถอนจากตำแหน่งด้วย และให้ถือว่าเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าตำแหน่งใด

มาตรา ๑๒๙ เมื่อได้รับสำนวนการไต่สวนตามมาตรา ๑๒๗ หรือมาตรา ๑๒๘ แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือประธานของคณะกรรมการบริหารงานบุคคล พิจารณาลงโทษผู้ถูกกล่าวหาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวน และให้ส่งคำสั่งลงโทษให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ออกคำสั่ง

มาตรา ๑๓๐ หากผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือคณะกรรมการบริหารงานบุคคลผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๙ ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนหรือประธานกรรมการของคณะกรรมการบริหารงานบุคคลผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือผิดกฎหมาย ตามกฎหมายหรือระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่ง ไม่ดำเนินการทางวินัยหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการทางวินัยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้เสนอความเห็นไปยังนายกรัฐมนตรี และให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควรหรือในกรณีจำเป็น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งให้คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือคณะกรรมการอื่นซึ่งมีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือคณะกรรมการที่ทำหน้าที่บริหารรัฐวิสาหกิจ หรือผู้สั่งแต่งตั้งกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไปก็ได้

มาตรา ๑๓๑ ผู้ถูกกล่าวหาที่ถูกลงโทษตามมาตรา ๑๒๗ หรือมาตรา ๑๒๘ จะใช้สิทธิอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับผู้ถูกกล่าวหาต่างๆ ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิดังกล่าวภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งดังกล่าว

มาตรา ๑๓๒ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาภาคีไปฟ้องต่อศาลปกครองสืบเนื่องจากการถูกลงโทษทางวินัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถ้าคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร จะยื่นคำร้องสอดเข้าไปในคดีเพื่อเป็นคู่ความฝ่ายที่สามเพื่อยังให้ได้รับความรับรอง คຸ້ມครอง หรือบังคับ ตามสิทธิและอำนาจหน้าที่ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็ได้

มาตรา ๑๓๓ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐผู้ใด มีหน้าที่ ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวนตาม มาตรา ๒๔ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย และให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้นั้นดำเนินการตาม อำนาจหน้าที่ และแจ้งผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป และให้ผู้นั้นรับผิดชอบทางอาญาด้วย

ถ้าการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามวรรคหนึ่ง เป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่การดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน ให้ถือว่าเป็น การกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ส่วนที่ ๕

การดำเนินคดีกรณีจึงใจไม่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

มาตรา ๑๓๔ เมื่อปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ใดจึงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วย ข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนา ไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพื่อวินิจฉัย กรณีเป็นบุคคลตามมาตรา ๙๔ (๑) (๒) (๓) และ (๔) เว้นแต่ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชี และ

(๒) ให้เสนอเรื่องต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อวินิจฉัย กรณีเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ในเขตอำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลหรือว่าความ หรือดำเนินกระบวนการ พิจารณาในศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาวินิจฉัย

ในการดำเนินคดีกับผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๕ มาใช้บังคับ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใดเป็นเวลาห้าปี

มาตรา ๑๓๕ ผู้ดำรงตำแหน่งการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ให้ถือเป็นการฝ่าฝืนทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือเป็นความผิดวินัย แล้วแต่กรณี เว้นแต่เป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อย หรือมิได้มีเจตนากระทำผิด

ส่วนที่ ๖

การฝ่าฝืนทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๓๖ ในกรณีมีการเข้าชื่อกล่าวหาบุคคลตามมาตรา ๕๖ ว่ามีการกระทำ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมอย่างร้ายแรงและเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน ข้อเท็จจริงแล้ว หากมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่เห็นว่าผู้นั้น มีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ไต่สวน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องต่อศาลฎีกาเพื่อ วินิจฉัย

เมื่อศาลฎีกาประทับฟ้องตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑๕ มาใช้บังคับ การเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจมอบหมาย ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ดำเนินคดีในศาลแทนก็ได้

มาตรา ๑๓๗ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้จัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณ โดยรู้ว่ามี การดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืน บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่งและวรรคสอง เกี่ยวกับการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย หรือการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำ ด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนได้เสียไม่ว่า โดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการสอบสวน เป็นทางลับโดยพลัน

การสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๓๘ เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการสอบสวนแล้ว เห็นว่า กรณีมีมูล ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการต่อไป และให้นำความในมาตรา ๑๓๖ วรรคสาม มาใช้บังคับ

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรัฐว่า มีการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือหรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ให้พ้นจากความรับผิด

การเรียกเงินคืนกรณีฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ วรรคสามหรือวรรคสี่ ให้กระทำได้ภายในยี่สิบปีนับแต่วันที่มีการจัดสรรงบประมาณนั้น

มาตรา ๑๓๙ ไม่ว่าจะกรณีใดๆ เป็นประการใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. และศาลรัฐธรรมนูญหรือบุคคลใดจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้แจ้งตามมาตรา ๑๓๗ และมาตรา ๑๓๘ มิได้

ส่วนที่ ๗

การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

มาตรา ๑๔๐ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของรัฐ และปรากฏข้อเท็จจริงตามคำร้องหรือคำกล่าวหา การตรวจสอบหรือการไต่สวนว่า การกำหนดนโยบาย หรือการออกข้อกำหนดที่มีลักษณะเป็นการออกกฎโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือการอื่นใด เป็นเหตุให้รัฐเกิดความเสียหายในลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยมิชอบ หรือส่อว่ามีการใช้อำนาจไปในทางทุจริต หรือมีลักษณะเป็นการให้สัญญาสัมปทานที่เป็นการผูกขาด ตัดตอน ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อเพิกถอนการกระทำดังกล่าวได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หัวหน้าส่วนราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางมิชอบโดยการอนุมัติ อนุญาต หรือการออกคำสั่ง หรือให้ประโยชน์แก่บุคคลใดที่มีลักษณะเป็นการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติหรือการออกเอกสารสิทธิที่ดินอันเป็นการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือการที่หน่วยงานของรัฐละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

มาตรา ๑๔๑ ในกรณีที่มีการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐและปรากฏข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียว่าเจ้าหน้าที่ในหน่วยของรัฐมีพฤติการณ์ในการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐและเป็นเหตุที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐนั้น หรือมีลักษณะของการกระทำที่เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อภาคเอกชน หรือมีการจัดซื้อจัดจ้างที่แพงเกินความเป็นจริงหรือการเปิดเผยราคากลางโดยไม่สมเหตุสมผลโดยมุ่งหมายเพื่อมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการอนุมัติ การพิจารณาหรือการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสนอราคาอันมีลักษณะเป็นความผิดตามกฎหมาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อเพิกถอนการกระทำ

หรือยกเลิกการเสนอราคาในครั้งนั้นได้ และให้มีอำนาจในการเรียกค่าเสียหายกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสนอราคาดังกล่าวได้ด้วย

ความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับกรณีที่มีการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ และได้มีการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐไปแล้วด้วย

มาตรา ๑๔๒ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดตามมาตรา ๗๔ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๒๗ แล้วหากปรากฏข้อเท็จจริงในการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตให้สิทธิประโยชน์หรือออกเอกสารสิทธิแก่บุคคลใดไปโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่ พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งหรือคำพิพากษาให้ยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิหรือเอกสารสิทธิที่ผู้ถูกกล่าวหาได้อนุมัติหรืออนุญาตด้วย ทั้งนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันได้รับรายงานดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานต้นสังกัดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๐ มาใช้บังคับ เพื่อดำเนินการทางวินัยกับผู้บังคับบัญชาด้วยโดยอนุโลม และอาจต้องรับโทษทางอาญาด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔๓ ในการฟ้องคดีปกครองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญอื่น เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้แต่งตั้งผู้ว่าคดี ป.ป.ช. เพื่อดำเนินคดีแทนแล้ว ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินคดีในชั้นศาลได้

หมวด ๕

การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๔๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การรั่วรัยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีมาตรการในการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นพยานที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษตามกฎหมายดังกล่าวสำหรับบุคคลเหล่านั้นด้วย

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการ

หรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย

มาตรา ๑๔๕ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่ำรวยผิดปกติ หรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินหรือหนี้สินของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หากผู้ใดชี้ข้อ แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกตรวจสอบ รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และการชี้ข้อ แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นผลให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติหรือทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยคำสั่งถึงที่สุดของศาลแล้ว ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินสินบนตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจัดให้มีรางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือจัดให้มีเงินสินบนแก่บุคคลตามมาตรา ๑๔๔ แล้วแต่กรณี จากกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๔๖ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการหรือให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนขึ้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งให้แก่บุคคลนั้นตามอำนาจหน้าที่

มาตรา ๑๔๗ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อบุคคลนั้นร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าหากยังคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้นและคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่า มีพยานหลักฐานเบื้องต้นอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครองหรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป และอาจเสนอให้มีการกำหนดตำแหน่งและสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อคุ้มครองบุคคลนั้นในหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่ต่ำกว่าระดับและตำแหน่งที่บุคคลดังกล่าวเคยดำรงตำแหน่งอยู่เดิม

มาตรา ๑๔๘ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหารายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการกระทำ ความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหารายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐรายอื่นหรือ

ผู้ถูกกล่าวหารายอื่นนั้นและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกันผู้นั้นไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดีก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นบุคคลตามวรรคหนึ่งไว้เป็นพยานแล้ว ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยกับบุคคลซึ่งถูกกันไว้เป็นพยานนั้น และอาจได้รับความช่วยเหลือได้ตามสมควรจนคดีถึงที่สุด

การคุ้มครองตามวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งตำแหน่งของพยานที่ดำรงอยู่และการเลื่อนขั้นเงินเดือนรวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นด้วย เว้นแต่บุคคลนั้นไม่สมควรได้รับการคุ้มครองเมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์และสภาพของการกระทำผิดแล้ว หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขการกันไว้เป็นพยาน

มาตรา ๑๔๙ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ และเปิดเผยราคากลางไว้ในประกาศจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงแสดงแหล่งที่มาของราคากลาง และให้เปิดเผยรายชื่อบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐด้วย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญา ระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากรโดยใช้เกณฑ์คงค้าง นอกเหนือจากบัญชีบุคคลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในกรณีที่ปรากฏจากการตรวจสอบหรือการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า บุคคลหรือนิติบุคคลใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกรณีมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการชำระภาษีเงินได้ของบุคคลหรือนิติบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจประสานงานและสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับเรื่องดังกล่าวไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร เพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรในการกำหนดมาตรการเพื่อให้ หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการ ไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้

มาตรา ๑๕๐ ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๙ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของราคากลางที่ประกาศกำหนด หากพบว่าราคากลางมีความ ไม่เหมาะสมอันเป็นช่องทางในการใช้จ่ายเงินงบประมาณไปโดยมิชอบ หรือไม่เกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือ

ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในลักษณะผิดวินัยการเงินการคลัง ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ในการรับและตรวจสอบบัญชีแสดงรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้กรมสรรพากรมีอำนาจในการรับและตรวจสอบภาษีเงินได้ของบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐว่ามีการชำระภาษีถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เพื่อดำเนินการตามกฎหมายในเรื่องนั้น

ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญา หากพบว่ามีธุรกรรมทางการเงินที่ผิดปกติก็ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม หากพบว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามกฎหมาย

หน่วยงานของรัฐใดฝ่าฝืนไม่ประกาศราคากลาง ให้ถือว่าผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง มีความผิดทางวินัยหรือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือต้องพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ในการตรวจสอบราคากลางตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๕๑ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งได้รับมอบหมาย หรือดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เพียงพอ

มาตรา ๑๕๒ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ที่พบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน มีหน้าที่ต้องร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดต่อพนักงานสอบสวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นความผิดวินัย หรือความผิดอาญา แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการเปิดเผยกระบวนการและขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคดีที่อยู่ระหว่างการไต่สวนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้ โดยให้มีการจัดทำข้อมูลดังกล่าวไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลและผลกระทบต่อรูปคดีด้วย

หมวด ๖

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

มาตรา ๑๕๔ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือ ดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือ ทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญา ในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้าง ในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของ ธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อ ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คู่สมรสตามวรรคสามให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย

มาตรา ๑๕๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕๔ มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการ ของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกิน ร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับ หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๕๔ (๒) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์

มาตรา ๑๕๖ บทบัญญัติมาตรา ๑๕๔ มิให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

มาตรา ๑๕๗ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕๘ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

หมวด ๗

การบูรณาการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา ๑๕๙ ในหมวดนี้

“ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต” หมายความว่า แนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

“แผนปฏิบัติการราชการประจำปี” หมายความว่า แผนปฏิบัติการที่แปลงจากยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามประเด็นยุทธศาสตร์ในลักษณะของโครงการหรือกิจกรรมในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ ไม่ว่าโครงการหรือกิจกรรมนั้นจะดำเนินการโดยจังหวัด กระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือเอกชน

“งบประมาณ” หมายความว่า รายการงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามประเด็นยุทธศาสตร์และพื้นที่จังหวัด ยื่นคำขอจัดตั้งต่อสำนักงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี

มาตรา ๑๖๐ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๖๑ ให้มีคณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับชาติ เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ บ.ป.ช.” มีอำนาจและหน้าที่ในการบูรณาการงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและแผนปฏิบัติราชการประจำปี

มาตรา ๑๖๒ ให้คณะกรรมการ บ.ป.ช. ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรี และประธานกรรมการ บ.ป.ช. เป็นประธานกรรมการร่วม
  - (๒) รองนายกรัฐมนตรีตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
  - (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการ
  - (๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ
  - (๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการ
  - (๖) ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นกรรมการ
  - (๗) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นกรรมการ
  - (๘) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการ
  - (๙) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นกรรมการ
  - (๑๐) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เป็นกรรมการ
  - (๑๑) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการ
  - (๑๒) เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นกรรมการ
  - (๑๓) ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
  - (๑๔) เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นกรรมการ
  - (๑๕) ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
  - (๑๖) ประธานกรรมการสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ
  - (๑๗) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประชาสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อมวลชนและการประชาสัมพันธ์ ด้านละหนึ่งคน ที่นายกรัฐมนตรีและประธานกรรมการ บ.ป.ช. ร่วมกันแต่งตั้ง เป็นกรรมการ
  - (๑๘) เลขาธิการคณะกรรมการ บ.ป.ช. เป็นกรรมการและเลขานุการ
- ให้คณะกรรมการ บ.ป.ช. มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือภาคเอกชนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ
- องค์ประชุมและการประชุมของคณะกรรมการ บ.ป.ช. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
- ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทำหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ บ.ป.ช. และหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ บ.ป.ช. มอบหมาย

มาตรา ๑๖๓ ให้คณะกรรมการ บ.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดกรอบนโยบายและวางระบบในการบริหารงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ครอบคลุมทั้งในเชิงประเด็นยุทธศาสตร์และในเชิงพื้นที่ในแต่ละจังหวัด รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) พิจารณากรอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อคณะรัฐมนตรี ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด การจัดทำและการบริหารงบประมาณจังหวัด

(๔) พิจารณา กลั่นกรอง และให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัดและคำของบประมาณของจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) กำหนดมาตรการในเชิงยับยั้งการทุจริตในกรณีที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ หรือพิจารณาสั่งการเร่งด่วนไปยังส่วนปฏิบัติการพิเศษ เพื่อดำเนินการตรวจสอบหรือออกคำสั่งยับยั้งการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐหรือโครงการต่าง ๆ ที่ส่อไปในทางทุจริตหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ

(๖) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตาม (๑) (๓) (๔) และ (๕) เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์

(๗) การบริหารและสนับสนุนปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารงบประมาณด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแบบบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๘) รายงานผลการดำเนินงานพร้อมทั้งข้อสังเกตตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาในทุกปี ทั้งนี้ให้ประกาศรายงานดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยต่อสาธารณะด้วย

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานหรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ บ.ป.ช. มอบหมาย

ให้มีการประชุมคณะกรรมการ บ.ป.ช. อย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๑๖๔ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๖๒ (๑๗) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

กรรมการตามวรรคหนึ่งซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งได้อีก แต่ต้องไม่เกินสองวาระ

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่ง ดำรงตำแหน่งครบวาระแล้วแต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้พ้นจากตำแหน่งตามวาระดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่

มาตรา ๑๖๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตาม
มาตรา ๑๖๒ (๑๗) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่
หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก
พรรคการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง
- (๘) ขาดการประชุมสองครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันควร

มาตรา ๑๖๖ ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๖๒ (๑๗) พ้นจากตำแหน่ง
ก่อนวาระ ให้นายกรัฐมนตรีและประธานกรรมการ ป.ป.ช. ร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติ
เช่นเดียวกัน เป็นกรรมการแทน และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเท่ากับ
ระยะเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน

มาตรา ๑๖๗ ให้มีคณะกรรมการบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการ บ.ป.จ.” ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน
อัยการจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด คลังจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมจังหวัด พาณิชย์จังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนัก
ตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัด รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคง
ภายในจังหวัด (ฝ่ายทหาร) หอการค้าจังหวัด เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช.
ประจำจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการ บ.ป.จ. มีอำนาจแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน
องค์ประชุมและการประชุมของคณะกรรมการ บ.ป.จ. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

มาตรา ๑๖๘ ให้คณะกรรมการ บ.ป.จ. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาการทุจริต ความไม่โปร่งใส หรือข้อบกพร่องจากการ
ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลภายในจังหวัด
- (๒) จัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนและศึกษาวิเคราะห์เพื่อสร้างตัวแบบการดำเนินงาน
ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภายในจังหวัด

(๓) ดำเนินการตามประเด็นยุทธศาสตร์เร่งด่วนของจังหวัดที่ได้จัดลำดับไว้ด้วยกลไกของหน่วยงานหรือองค์กรภายในจังหวัด เพื่อให้เกิดมีส่วนร่วมจัดทำกิจกรรม โครงการ หรือโครงการสหยุทธ์ระดับจังหวัด

(๔) สนับสนุนการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ

(๕) กำกับ ดูแล ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในจังหวัด และรายงานผลต่อคณะกรรมการ บ.ป.ช. ไตรมาสละหนึ่งครั้ง

(๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงานหรือมอบหมายเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ บ.ป.จ. มอบหมาย

มาตรา ๑๖๙ การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี การจัดทำและการบริหารงบประมาณตามประเด็นยุทธศาสตร์และในเชิงพื้นที่ในแต่ละจังหวัด รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายอื่น รวมถึงการเสนอของบประมาณต่อคณะรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ บ.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๗๐ ให้คณะกรรมการ บ.ป.ช. คณะกรรมการ บ.ป.จ. คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานที่คณะกรรมการ บ.ป.ช. หรือคณะกรรมการ บ.ป.จ. แต่งตั้ง มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมตามที่คณะกรรมการ บ.ป.ช. กำหนด

หมวด ๘

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้ง อำนาจหน้าที่ และการบริหารราชการ

มาตรา ๑๗๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ บ.ป.ช. และมีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๑๗๒ สำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของคณะกรรมการ บ.ป.ช. และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการ ดำเนินการ และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ บ.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพตามมติหรือแนวทางที่คณะกรรมการ บ.ป.ช. กำหนด

(๒) ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรอิสระ ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต

(๓) ประสานงานและให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) รับรายงาน เก็บรวบรวม ติดตาม ตรวจสอบ ศึกษาวิเคราะห์ รายงานการทำธุรกรรมที่ส่งให้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๕) เก็บรักษาและบริหารจัดการพยานหลักฐานของกลางในคดีและทรัพย์สิน ที่ได้มีการยึดอายัด หรือที่ศาลมีคำสั่งให้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ รวมทั้งการจำหน่าย การมอบหมายให้ผู้อื่นเก็บรักษา หรือจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวแทน

(๖) ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการทุจริต ในวงราชการ การเมือง และประชาชน

(๗) บูรณาการในการจัดทำยุทธศาสตร์ ประสาน และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๘) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือภาคเอกชน

(๙) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และตามที่กฎหมายบัญญัติ

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๗๓ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอบประมาณรายจ่ายตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้ คณะรัฐมนตรีอาจทำความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ไว้ในรายงานการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วยก็ได้

ในการเสนอหรือพิจารณางบประมาณรายจ่าย ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมตามวรรคหนึ่ง หรือในการพิจารณาเรื่องใดเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ถ้าเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง อาจอนุญาตให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายมาชี้แจงได้

มาตรา ๑๗๔ เงินงบประมาณที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนตามมาตรา ๑๑๕ หากมีเงินเหลือจ่าย ไม่ต้องนำส่งคลัง

ความในวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงรายรับ รายได้หรือค่าธรรมเนียมของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ไม่ต้องนำส่งคลังด้วย เว้นแต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๗๕ ในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี หรือได้รับการยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติ ตามกฎหมายในเรื่องใด ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับการยกเว้น หรือผ่อนผันการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๑๗๖ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยรับตรวจตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว ให้เสนอผลการสอบบัญชีต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๑๗๗ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา ๑๗๘ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์เช่นเดียวกับราชการทหารและตำรวจตามกฎหมายดังกล่าว

สำนักงาน ป.ป.ช. จะมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนและยุทธภัณฑ์ ชนิดใด ขนาดใด จำนวนเท่าใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การมี การใช้ และการพาอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และยุทธภัณฑ์ไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน และพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๗๙ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช. ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

ในกิจการของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก ให้
เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้แทนของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อการนี้ เลขาธิการคณะกรรมการ
ป.ป.ช. จะมอบหมายให้บุคคลใดปฏิบัติราชการเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่
คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๘๐ ให้เลขาธิการมีวาระการดำรงตำแหน่งห้าปี และให้ดำรงตำแหน่ง
ได้เพียงวาระเดียว

นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (๓) ลาออก
- (๔) มีพระบรมราชโองการให้ออกด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
- (๕) ถูกลงโทษทางวินัยไล่ออกหรือปลดออก
- (๖) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๗) ต้องโทษตามคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่กระทำโดยประมาท
หรือความผิดลหุโทษ
- (๘) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๙) เป็นข้าราชการการเมือง สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกพรรค
การเมือง กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง
- (๑๐) เป็นผู้จัดการ กรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทนหรือลูกจ้างของบุคคล ห้างหุ้นส่วน
บริษัทหรือองค์กรใดๆ ซึ่งดำเนินธุรกิจเพื่อหากำไร

มาตรา ๑๘๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติประจำจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด” เป็นส่วนราชการในสังกัด
สำนักงาน ป.ป.ช. โดยมีผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นหัวหน้าส่วนราชการ
ระดับจังหวัด

เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้จัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค
ตามจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยมีผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่ง
ที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นหัวหน้าส่วนราชการภาค

ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค มีหน้าที่รับผิดชอบ
งานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืองานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย และให้หัวหน้า
ส่วนราชการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในจังหวัดหรือภาค
ของตน แล้วแต่กรณี ขึ้นตรงต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีอำนาจในการสั่งราชการ การ
อนุมัติ การอนุญาต และลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามที่เลขาธิการ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรือตามที่กฎหมายกำหนด

ส่วนที่ ๒

การบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

มาตรา ๑๘๒ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน และการดำเนินการอื่นในการบริหารราชการสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงาน ป.ป.ช. และขอบเขตหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(๒) การกำหนดตำแหน่ง การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การลาหยุดราชการของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. การพ้นจากตำแหน่ง การประเมินผลการปฏิบัติราชการ การเลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทนพิเศษ การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการและลูกจ้าง เว้นแต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการเทียบชั้นเพื่อแต่งตั้งข้าราชการประเภททั่วไปให้ดำรงตำแหน่งสาขากระบวนการยุติธรรม

(๔) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

(๕) การกำหนดวันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี และวันหยุดราชการประจำปี

(๖) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของกรรมการ ป.ป.ช. ข้าราชการ และลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช.

(๗) การจ้างและการแต่งตั้งบุคคลเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ชำนาญการ เฉพาะด้านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการของสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้งอัตราค่าตอบแทน การจ้างด้วย

(๘) การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ บุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(๙) การบริหารจัดการงบประมาณและการพัสดุของสำนักงาน ป.ป.ช.

(๑๐) การจัดสวัสดิการ การสงเคราะห์อื่น เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว และเงินค่าตอบแทนพิเศษอื่นแก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

(๑๑) ช่วยเหลือและสนับสนุนในกรณีข้าราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่ง หรือคดีอื่น รวมทั้งการให้เงินช่วยเหลือจากการถูกดำเนินคดีหรือการไปเป็นพยานศาล

(๑๒) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

(๑๓) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช. รวมทั้ง การลาหยุดราชการและการจัดสวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่น วินัย การสอบสวนและการลงโทษ ทางวินัย การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช.

(๑๔) กำหนดประมวลจริยธรรมของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

(๑๕) การกำหนดค่าเบี้ยประชุมของคณะกรรมการไต่สวน คณะอนุกรรมการ และ คณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้ง

(๑๖) การวางระเบียบว่าด้วยการจัดทำ การเปิดเผย การเผยแพร่ การเก็บรักษา และการทำลายเอกสารและข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ เอกสารและข้อมูลดังกล่าวต้องอยู่ในรูปแบบ วิธีการหรือช่องทางที่คนพิการสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้ด้วย

(๑๗) วางระเบียบเก็บรักษาและบริหารจัดการพยานหลักฐานของกลางในคดีและ ทรัพย์สิน รวมทั้งการจำหน่าย การมอบหมายให้ผู้อื่นเก็บรักษา หรือจำหน่ายทรัพย์สินดังกล่าวตาม มาตรา ๑๗๒ (๕)

ระเบียบหรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ลงนามและ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๘๓ ให้มีคณะกรรมการองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. ประกอบด้วย คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นกรรมการและ เลขานุการโดยตำแหน่ง ทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคล และมีอำนาจกำหนดตำแหน่ง และการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. โดยเทียบเคียงกับการกำหนด ตำแหน่งตามที่กำหนดในกฎหมายที่บัญญัติไว้ในลักษณะเดียวกัน

การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการ ป.ป.ช. ให้จำแนกประเภทตำแหน่งเป็นตำแหน่ง ในสาขากระบวนการยุติธรรมและตำแหน่งทั่วไป โดยพิจารณาจากสาขาอาชีพ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และอำนาจหน้าที่ของแต่ละประเภทตำแหน่งนั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการองค์กรกลางบริหารงานบุคคล คำว่า “ก.พ.” ให้ หมายถึงคณะกรรมการองค์กรกลางบริหารงานบุคคล และ คำว่า “ส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี” ให้หมายถึงสำนักงาน ป.ป.ช.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการ บริหารงานบุคคลร่วมเป็นกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลก็ได้

ในการบริหารงานบุคคลของสำนักงาน ป.ป.ช. คณะกรรมการองค์กรกลางบริหารงาน บุคคล มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ก็ได้ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่เช่นเดียวกับคณะอนุกรรมการสามัญ ประจำกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการองค์กลางบริหารงานบุคคล และ คณะอนุกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุมในอัตราเดียวกับ ก.พ. หรือ อ.ก.พ. กระทรวงด้วย

ส่วนที่ ๓

ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช.

มาตรา ๑๘๔ การกำหนดตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้แบ่ง ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ออกเป็น ๒ ประเภท

(๑) ข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม

(๒) ข้าราชการสาขาทั่วไป

ตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ตามวรรคหนึ่ง จะมีชื่อเรียกและมีอัตราเท่าใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. เป็นข้าราชการตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ และมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญและสิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามกฎหมายว่าด้วย บำเหน็จบำนาญของข้าราชการและกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ผู้ใดถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายถึงทุพพลภาพ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น จนต้อง ออกจากราชการเพราะเหตุทุพพลภาพ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้ผู้นั้น เป็นกรณีพิเศษ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญก็ได้

มาตรา ๑๘๕ ในการกำหนดตำแหน่งข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ในสาขา กระบวนการยุติธรรมนั้น จะต้องเป็นผู้มีพื้นความรู้สำเร็จการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาโททางกฎหมาย ขึ้นไป หรือสอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิตตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมายและปริญญาสาขาอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงานของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ จะต้องมีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการไต่สวน และวินิจฉัยคดี หรือการให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือการดำเนินคดีในชั้นศาล ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

สำหรับตำแหน่งข้าราชการประเภททั่วไป ให้จำแนกประเภทตำแหน่งตามสาขาอาชีพ และตามภารกิจของลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ โดยจะมีตำแหน่งประเภทวิชาการตามกฎหมาย ว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนด้วยก็ได้

ในส่วนของตำแหน่งทางบริหารนั้น ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศ กำหนด

มาตรา ๑๘๖ ตำแหน่งและระดับของข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด และการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ให้เป็นไปตามบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๘๗ ในการกำหนดตำแหน่งและระดับของข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ตำแหน่งประเภทบริหาร มีระดับ ดังนี้

(ก) ระดับต้น

(ข) ระดับสูง

(๒) ตำแหน่งประเภทอำนวยการยุติธรรม มีระดับ ดังนี้

(ก) ระดับต้น

(ข) ระดับสูง

(๓) ตำแหน่งประเภทวิชาการยุติธรรม มีระดับดังนี้

(ก) ผู้ช่วยพนักงานไตสวน

(ข) พนักงานไตสวน ได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง และระดับผู้ทรงคุณวุฒิ

ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งหัวหน้าพนักงานไตสวนจากข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม ตาม (๑) (๒) และ (๓) (ข) ยกเว้นพนักงานไตสวนระดับต้น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

การเลื่อนขึ้นเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้คำนึงถึงผลงาน ความประพฤติ สมรรถนะ การลงโทษทางวินัย คุณภาพ ปริมาณ การรักษาวินัย ความประพฤติ คุณธรรม และจริยธรรม มาประกอบการพิจารณา

มาตรา ๑๘๘ การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการในกระบวนการยุติธรรมตำแหน่ง ผู้ช่วยพนักงานไตสวน ให้กระทำโดยวิธีสอบคัดเลือกทดสอบความรู้ และทดสอบความรู้พิเศษ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด โดยจะกำหนดให้รับสมัครเฉพาะบุคคลผู้มีคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างก็ได้

นอกจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามการบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง การออกจากราชการ การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การดำรงตน วินัย การดำเนินการทางวินัย การลงโทษ การร้องทุกข์และการอุทธรณ์ การลงโทษ สำหรับข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมต้องมีมาตรฐานเทียบได้กับข้าราชการตุลาการ หรือข้าราชการอัยการ ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘๙ ให้พนักงานไต่สวนมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น เพื่อทำความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๒) ดำเนินคดีอาญา คดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน คดีปกครอง หรือคดีแพ่งอื่นที่เกี่ยวข้อง ในศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ฟ้องคดีเอง

(๓) ดำเนินคดีจิตใจไม่ยี่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ในศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี

(๔) ดำเนินการสอบสวนคดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้จัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณ โดยรู้ว่ามี การดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืน บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔

(๕) ดำเนินการอื่นในทางบริหารตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. บุคคลกำหนด

(๖) ดำเนินการอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย

มาตรา ๑๙๐ ตำแหน่งและระดับของข้าราชการสาขาทั่วไป ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด โดยเทียบเคียงกับตำแหน่งและระดับของข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๑๙๑ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนอกจาก (๒) ประเภทอำนวยการ ระดับสูงขึ้นไป หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและหรือแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(๔) การบรรจุและหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) (๒) และ (๓) ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและหรือแต่งตั้ง

มาตรา ๑๙๒ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต บัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยคำนึงถึงการดำรงตนในวิชาชีพและความเป็นอิสระ รวมถึงการคุ้มครองการ

ปฏิบัติหน้าที่เทียบเคียงได้กับบัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งขององค์กรในกระบวนการยุติธรรม และเมื่อตราเป็นพระราชกฤษฎีกาแล้วให้มีผลใช้บังคับได้

สำหรับบัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการประเภททั่วไป ให้นำ บัญชีท้ายกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีคณะรัฐมนตรีกำหนดเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจ ให้แก่ ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการทั่วไป ให้ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวในหลักเกณฑ์เดียวกันด้วย และการใดที่มีได้บัญญัติไว้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙๓ ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กฎ หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไปมีสิทธิได้รับเงิน ประโยชน์ตอบแทนอื่น หรือ สิทธิต่าง ๆ ที่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไปพึงได้รับ ก็ให้ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. มีสิทธิ ได้รับเงิน ประโยชน์ตอบแทนอื่น หรือสิทธิต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นด้วย

การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้แก่ข้าราชการสำนักงาน ป.ป.ช. ให้เป็น ไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๘

กองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

มาตรา ๑๙๔ ให้จัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการทุจริตขึ้นในสำนักงาน ป.ป.ช. เรียกโดยย่อว่า “กองทุน ป.ป.ช.” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- (๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๒) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และสนับสนุนภาคเอกชนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หรือรณรงค์ในการป้องกันการทุจริต
- (๓) จ่ายเป็นเงินสินบนหรือรางวัลตอบแทนตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง หรือค่าใช้จ่ายในการติดตามทรัพย์สินคืน หรือการสืบหาทรัพย์สิน
- (๔) คຸ້ມครองพยานตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
- (๕) ใช้จ่ายในการคຸ້ມครองการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และพนักงานเจ้าหน้าที่ และใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานอื่น ๆ รวมทั้งเป็นสวัสดิการของข้าราชการและลูกจ้างสำนักงาน ป.ป.ช.
- (๖) สนับสนุนการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่ไม่อาจเบิกจ่ายจากงบประมาณ การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๙๕ กองทุน ป.ป.ช. ประกอบด้วย เงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
  - (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณรายจ่ายประจำปี
  - (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้แก่กองทุน ป.ป.ช.
  - (๔) เงินที่ได้รับจากการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการในการบริหารงานของสำนักงาน ป.ป.ช.
  - (๕) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช.
  - (๖) เงินที่ได้จากการติดตามทรัพย์สินคืนจากต่างประเทศ หรือเงินส่วนแบ่งที่ได้รับจากการติดตามทรัพย์สินคืนให้ต่างประเทศ
  - (๗) ดอกผลหรือเงินที่เกิดจากการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัด
  - (๘) เงินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของกองทุน ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๒๒
  - (๙) เงินค่าปรับที่ได้จากกรณีผู้ยื่นบัญชีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
  - (๑๐) เงินที่รับจากกิจกรรม หรือการบริหารทรัพย์สินของสำนักงาน ป.ป.ช.
- เงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุน ป.ป.ช. ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๙๖ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๙๗ อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการกองทุน ป.ป.ช. ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๑๙๘ ภายในหกเดือนนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ ให้กองทุน ป.ป.ช. เสนอบทลและรายงานการจ่ายเงินของกองทุน ป.ป.ช. ในปีที่ผ่านมาแล้ว ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบรับรองแล้วต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

หมวด ๑๐

ภาคความผิด

มาตรา ๑๙๙ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กำหนด ต้องชำระค่าปรับในอัตราวันละห้าร้อยบาท ตลอดเวลาที่ยังคงฝ่าฝืนไม่ยื่นบัญชีและเอกสาร ประกอบ หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน แต่ไม่เกินหกหมื่นบาท ต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ตามมาตรการบังคับทางปกครอง และให้นำส่งเข้ากองทุน ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐๑ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๕๔ มาตรา ๑๕๕ หรือมาตรา ๑๕๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีความผิดตามมาตรา ๑๕๔ วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่า ตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง ให้ถือว่า ผู้นั้นไม่มีความผิด

มาตรา ๒๐๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างไร ในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามิได้ตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างไรในตำแหน่ง หรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่ สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๔ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับ ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบ หรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๒๐๕ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง โดยเห็น แก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท

มาตรา ๒๐๖ ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด สำหรับ ตนเองหรือผู้อื่นเป็นการตอบแทนในการที่จะจงใจหรือได้จงใจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

ต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ โดยวิธีอันทุจริตหรือผิดกฎหมายหรือโดยอิทธิพลของตน ให้กระทำการหรือไม่กระทำการในหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๐๗ ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใด และกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้นนิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรา นี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึง ลูกจ้าง ตัวแทนบริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะมิอำนาจหน้าที่ในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา ๒๐๘ ผู้ใดขัดขวางกระบวนการยุติธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในการสอบสวนหรือไต่สวน ฟ้องร้อง หรือดำเนินคดี เพื่อมิให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถ้าเป็นการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๑) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ผู้เสียหายหรือพยาน เพื่อจูงใจให้ผู้นั้นไม่ไปพบเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาล เพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ข้อเท็จจริง หรือเบิกความอันเป็นเท็จ หรือมิให้ข้อเท็จจริง หรือเบิกความในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๒) ใช้กำลังบังคับ ชูเชิญ ช่มชู่ ช่มชืนใจ หลอกลวง หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่น เพื่อมิให้ผู้เสียหายหรือพยานไปพบเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือไม่ไปศาล เพื่อให้ข้อเท็จจริงหรือเบิกความ หรือเพื่อให้ผู้นั้นให้ข้อเท็จจริง หรือเบิกความอันเป็นเท็จ หรือมิให้ข้อเท็จจริง หรือเบิกความในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๓) ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้สูญหาย หรือไร้ประโยชน์ เอาไปเสีย แก้ไข เปลี่ยนแปลง ปกปิด หรือซ่อนเร้นเอกสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ หรือปลอม ทำ หรือใช้เอกสารหรือพยานหลักฐานใด ๆ อันเป็นเท็จในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

(๔) ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน หรือเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๕) ใช้กำลังบังคับ ชูเชิญ ช่มชู้ ช่มชื่นใจ หรือกระทำการอันมิชอบประการอื่น ต่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

มาตรา ๒๐๙ การกระทำความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ นอกเหนือจากจำคุกจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

(๑) เจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๒ มาตรา ๒๐๓ มาตรา ๒๐๔ และมาตรา ๒๐๕

(๒) บุคคลสัญชาติไทยกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๖ และมาตรา ๒๐๗

(๓) นิติบุคคลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล ตามมาตรา ๒๐๗ กระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๗

หมวด ๑๑

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๑๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวนตามมาตรา ๒๔ (๑) และ (๒) หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๗๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๑ ผู้ใดเปิดเผยข้อความ ข้อเท็จจริง หรือข้อมูลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยมีได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. และมีใช่เป็นการกระทำตามที่ราชการหรือเพื่อประโยชน์แก่การตรวจสอบหรือไต่สวนข้อเท็จจริง หรือเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๒ ผู้ใดรู้หรืออาจรู้ความลับในราชการเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ กระทำด้วยประการใด ๆ ให้ผู้อื่นรู้หรืออาจรู้ความลับดังกล่าว เว้นแต่เป็นการปฏิบัติการตามหน้าที่หรือตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๓ ผู้ใดยกย้าย ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย ทำให้สูญหาย หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเอกสารหรือบันทึก ข้อมูล หรือทรัพย์สินที่พนักงานไต่สวน คณะกรรมการไต่สวน หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยึดหรืออายัดไว้ หรือที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าจะตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๔ ผู้ใดครอบครองหรือรักษาทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หรือหัวหน้าพนักงานไต่สวน ยึด อายัด หรือเรียกให้ส่ง ทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อนเร้น เอาไปเสีย หรือทำให้สูญหายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน บัญชี เอกสาร หรือพยานหลักฐานนั้น หรือยินยอมให้ผู้อื่นกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๕ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน คณะอนุกรรมการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน พนักงานไต่สวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการขัดขวางการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑๖ บรรดาความผิดตามมาตรา ๒๑๐ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๑๒ มาตรา ๒๑๓ มาตรา ๒๑๔ และมาตรา ๒๑๕ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นเป็นการสมควรอาจขออนุมัติต่อเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เพื่อร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้ซึ่งกระทำความผิดต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๑๗ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. กรรมการ ป.ป.ช. กรรมการไต่สวน พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลหรือคณะบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่โดยขาดความเที่ยงธรรม กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

มาตรา ๒๑๘ ผู้ใดแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จหรือเบิกความอันเป็นเท็จต่อศาลเพื่อจะแก้ล้างบุคคลตามมาตรา ๒๑๗ ให้ได้รับโทษหรือรับโทษหนักขึ้น จะต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๑๙ ให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. และกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ซึ่งได้รับการสรรหาและการแต่งตั้งโดยอาศัยคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ต่อไปจนกว่าจะถึงคราวออกตามวาระ หรือดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบเก้าปี โดยไม่นับทบทวนอายุมาตรา ๒๑๖ และมาตรา ๒๑๘ แห่งรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับ

ในกรณีที่ตำแหน่งดังกล่าวว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระหรือมีอายุครบกำหนดเจ็ดสิบปีบริบูรณ์ตามที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายบัญญัติ ให้ดำเนินการสรรหาประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป

มาตรา ๒๒๐ ให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนและในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบตำแหน่งตามวาระที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๒๒๑ ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดที่ได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งไว้แล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดต่อไปจนกว่าจะครบวาระสี่ปีนับแต่วันที่ประกาศแต่งตั้ง เว้นแต่เป็นบุคคลซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ไปก่อนแล้ว หรือมีเหตุที่ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่งระหว่างที่ดำรงตำแหน่งอยู่ตามมาตรานี้ และให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย จนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวหรือครบอายุเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

มาตรา ๒๒๒ บรรดาการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวกับกิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักงาน ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ถือเป็นอันใช้ได้และคงดำเนินการต่อไป จนกว่าจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๒๓ ให้ข้าราชการและลูกจ้างที่โอนไปตามมาตรา ๒๒๓ ดำรงตำแหน่งและได้รับเงินเดือน รวมทั้งเงินประจำตำแหน่งไม่ต่ำกว่าเดิม และให้จัดตำแหน่งเพื่อโอนข้าราชการ

ไปดำรงตำแหน่งใหม่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๒๔ ให้การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๓ และมาตรา ๑๒๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎหมายที่มีการแก้ไขที่บัญญัติให้เป็นความผิดและมีโทษทางอาญา และบรรดาการกระทำความผิดและความผิดที่มีโทษทางอาญา หรือการสั่งให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับยังคงเป็นความผิดอยู่ต่อไป และยังคงรับโทษต่อไป หรือได้ตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษตามกฎหมายตามอัตราโทษที่กำหนดไว้ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษอยู่ก็ให้รับโทษต่อไปจนกว่าจะครบกำหนดโทษ ตามคำพิพากษาของศาล และให้คำพิพากษาของศาลที่พิพากษาหรือมีคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังคงมีผลใช้บังคับได้จนกว่าจะมีการบังคับคดีเสร็จสิ้น ในกรณีที่มีการดำเนินคดีที่เกิดจากการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือคณะกรรมการอื่นใดที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และที่อยู่ระหว่างการไต่สวน หรือมีการวินิจฉัยความผิดหรือฟ้องคดีโดยอาศัยความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้ความผิดนั้นยังคงเป็นความผิดอยู่ต่อไป และศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดียังคงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นได้

มาตรา ๒๒๕ บรรดาบทบัญญัติใดที่ได้บัญญัติไว้ตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ เรื่อง การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่เป็นเรื่องเดียวกัน หรือที่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แทน

มาตรา ๒๒๖ ให้ข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรม พนักงานไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวน ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ เป็นข้าราชการในสาขากระบวนการยุติธรรม พนักงานไต่สวน และหัวหน้าพนักงานไต่สวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในวาระเริ่มแรก มิให้นำคุณสมบัติของข้าราชการในสาขากระบวนการยุติธรรมที่กำหนดคุณสมบัติไว้เป็นการเฉพาะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มาใช้บังคับกับข้าราชการ

สำนักงาน ป.ป.ช. ผู้ซึ่งสำเร็จปริญญาตรีทางกฎหมาย และมีความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ ต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และรับราชการในสำนักงาน ป.ป.ช. มาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ดำเนินการคัดเลือก และแต่งตั้งข้าราชการสาขาทั่วไปเข้าสู่ตำแหน่งในสาขากระบวนการยุติธรรมให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา ๒๒๗ ในระหว่างที่ยังไม่มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยเงินเดือนและ เงินประจำตำแหน่งตามมาตรา ๑๘๖ ให้ข้าราชการสาขากระบวนการยุติธรรมยังคงได้รับเงินเดือนและ เงินประจำตำแหน่งรวมถึงสิทธิประโยชน์อื่น ไม่ต่ำกว่าที่ได้รับอยู่เดิมและให้ได้รับเงินเดือนและเงิน ประจำตำแหน่งตามบัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งท้ายกฎหมายว่าด้วยข้าราชการพลเรือน จนกว่าจะมีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยบัญชีเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการสาขา กระบวนการยุติธรรมตามมาตรา ๑๘๖ ทั้งนี้ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาให้เสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๒๘ บรรดาเรื่องกล่าวหาหรือร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ และอยู่ ระหว่างดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือเป็นเรื่องที่กฎหมายอื่นกำหนด หรือเป็นเรื่องที่สืบเนื่องจากการ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว หรือเรื่องที่ส่งให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ หรือเรื่องที่อยู่ระหว่างพิจารณาสั่งหรือฟ้องคดีหรือเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี ในชั้นศาล ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือหน่วยงานอื่น ในการดำเนินการให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎหมายอื่น โดยให้การดำเนินการที่กระทำมาแล้วเป็นอันใช้ได้และยังคงใช้ บังคับ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป

มาตรา ๒๒๙ ในกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไประหว่างถูกดำเนินคดี หรือระหว่างการพิจารณาของศาล หรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ ที่มีให้ันระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความนั้น ให้นำ หลักเกณฑ์การมีให้ันระยะเวลา ตามมาตรา ๓๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ มาใช้บังคับ โดยต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๓๐ กรอบระยะเวลารับหรือไม่รับคำกล่าวหาตามมาตรา ๕๙ และการได้สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๐ ให้มีผลใช้บังคับกับเรื่องที่มีการกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

สำหรับเรื่องกล่าวหาที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

มาตรา ๒๓๑ บรรดาการดำเนินการใดๆ ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะอนุกรรมการ พนักงานไต่สวน พนักงานเจ้าหน้าที่ บุคคลหรือคณะบุคคล ที่กระทำไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตดำเนินการต่อไป เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะให้ดำเนินการเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๒๓๒ บรรดาบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้แสดงไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอยู่ระหว่างการตรวจสอบ ให้เก็บไว้เป็นข้อมูลการตรวจสอบ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควร อาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะดำเนินการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นไว้ หรือจะมีมติให้ดำเนินการอย่างใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ หรือจัดเก็บไว้หรือเมื่อพ้นกำหนดห้าปีแล้วจะทำลายเสียก็ได้ ในกรณีที่ปรากฏมูลความผิดจากการตรวจสอบทรัพย์สินว่ามีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือร้ายผิดปกติ และกรณีที่ผลการตรวจสอบตามบัญชีที่ค้างอยู่จะต้องมีการดำเนินคดีตามกฎหมาย ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ในกรณีที่ผู้ยื่นบัญชีเป็นผู้ซึ่งต้องยื่นบัญชีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ให้ถือว่าเป็นการยื่นบัญชีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มาตรา ๒๓๓ ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือการดำเนินการอื่นใดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าจะได้มีระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือการดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ : - เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หรือไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งมีอำนาจสอบสวน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้จัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณแจ้งต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยรู้ว่ามี การดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๔ และมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและเปิดเผยผลการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งมีหน้าที่และอำนาจอื่นที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย และเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ รวมถึงอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ และมาตรฐานสากล ซึ่งต้องมุ่งหมายให้มีการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ และมาตรา ๒๒๐ กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการ ดำเนินการและอำนวยความสะดวก เพื่อให้องค์กรอิสระบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และเป็นไปตามมติหรือแนวทางที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด โดยให้มีหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่งซึ่งแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของหน่วยงานนั้นรับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

พฤศจิกายน ๒๕๕๙

โทร ๐๒ ๕๒๘ ๔๙๒๕ โทรสาร ๐๒ ๕๒๘ ๙๒๕